

みんなの

Nyelvtani magyarázatok

Károli Gáspár Református Egyetem

Intenzív nyelvtanfolyam

にほんご

II.

SZERKESZTŐK:

Wakai Szeidzsi

Somodi Júlia

Károli Gáspár Református Egyetem

Japán Tanszék

2007. február

Lektorálta:

Jordán Krisztina (2007.május)

Hara Anikó (2008. június)

Somogyi Gitta, Somogyi Kinga (2009. május)

26.lecke

(1)「～んです」 vagy formálisabb alakja, 「のです」.

Főként hangsúlyozó, kiemelő szerepe van, és a következő szituációkban fordul gyakran elő:

1. Amikor bizonyos körülmények iránt érdeklődünk, illetve különböző körülmények elmesélésekor.

A: どうして学校をやすんだんですか。Miért hiányoztál tegnap az iskolából?

B: あたまが いたかったんです。 Mert fájt a fejem.

A: どうして このじしょを使わないんですか。Miért nem használod ezt a szótárt?

B: あまり べんりじゃないんです。 Mert nem túl praktikus.

2. Amikor valami kapcsán további részletekről érdeklődünk, illetve sorolunk fel:

A: マリアさんは 時々 大阪弁を使いますね。大阪に住んでいたんですか。

Mária, néha ószakai tájszólásban beszél, ugye? Esetleg élt Ószakában?

B: ええ、15歳まで大阪に住んでいました。 Igen, 15 éves koromig Ószakában éltem.

A: おみやげは、もう買いましたか。 Már megvetted az ajándékot?

B: ええ、買いました。 Igen, már megvettem.

A: 何を買ったんですが。 És mit vettél?

B: ゆかたです。 Yukatát.

3. Kérés, meghívás felvezetésére

すみません、使い方がわからないんです。教えてくださいませんか。

Elnézést, nem tudom, hogyan kell használni. Megmutatná, kérem?

あした、友達と買い物に行くんですが、いっしょに 行きませんか。

Holnap vásárolni megyek a barátaimmal, nem jössz velünk?

友達が、けっこんするんですが、何を あげたらいいですか。

A barátom megházasodik. Mit lenne jó adni neki?

Kapcsolódási módok:

1) Ige estén	2) Főnév esetén
いく いかない んです いった いかなかった	びょうき+な びょうきじゃない んです びょうきだった びょうきじゃなかった
3) I-mn. esetén	4) Na-mn. esetén
さむい さむくない んです さむかった さむくなかった	きれい+な きれいじゃないんです んです きれいだった きれいじゃなかった

Fontos!
Főnév és na-melléknév egyszerű kijelentő alakjánál:
Főnév/melléknév+na+ndesu.
 こどもなんです
 しずかなんです

27.lecke

(1) tud vmit csinálni

Tanultuk, hogy a „tud csinálni valamit” az ige szótári formájával és a ことができる／できます -al lehet kifejezni. (日本語で手紙を書くことができます。)

A „tud csinálni valamit” az ige -tudó/-ható formájával is kifejezhető. (日本語で手紙を書けます。)

3.csoportos ige (rendhagyó)

(きます) くる／こない きた／こなかった <u>こられる</u>	(します) する／しない した／しなかった <u>できる</u>	(いきます) いく／いかない いった／いかなかった <u>いける</u>
--	---	---

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e たべ る ない た なかった <u>られる</u>	i おき る ない た なかった <u>られる</u>
--	--

1.csoportos ige

ま ない - なかった よ み ます / ながら / たい む め <u>る</u> も
--

Vigyázz! A tudást és a lehetőséget kifejező igealakok ragozása a 2.csoportos igék ragozása szerint történik.

よめます -よめる -よめない -よめた -よめなかった -よめて
たべられます -たべられる -たべられない -たべられた -たべられなかった -たべられて

①A tudást és lehetőséget kifejező igealakok esetén a „tárgy partikula を” helyett „が” is állhat.

日本語で手紙を書けます。 / 日本語で手紙が書けます。

②Ha az を nem a tárgy partikulája, akkor a が-val nem cserélhető fel.

まだ家を出られません。(Nem tudok otthonról elindulni.)

③Minél messzebb áll a tárgy az igétől, annál inkább az「を」-t használják.

日本語の本が読めます。 / 私はビールが飲めます。

日本語の本を毎日5さつ読めます。 / 私はビールを100リットル飲めます。

A japán hatóigék értelmezése:

Kétféle értelemben használhatjuk, hasonlóan a magyarhoz:

- **belső képesség** (eleve meglévő vagy szerzett) pl: よめる 'tud olvasni', vagy およげる 'tud úszni', mert megtanult.
- **külső képesség** (engedély vagy egyéb körülmény) よめる 'tud olvasni', およげる 'tud úszni', mert megengedték, elég világos van; vagy nem túl hideg a víz.

Egyszerű stílusban a 2. csoportos igék esetén élőbeszédben gyakran lerövidül:

たべられる helyett たべれる. (nagyon egyszerű stílusú beszédben fordul elő.)

Akarattól független, nem érzelmi igéknek nincs hatóige változatuk. Pl:
ある/いる van、わかる ért、くさる 'rothad' stb.

Példák:

私は日本語の新聞しんぶんがよめます。

El tudom olvasni a japán nyelvű újságot.

あしたのコンサートにこられますか。

El tudsz jönni holnap a koncertre?

この漢字かんじは書けないです。

Ezt a kanjit nem tudom leírni.

夜はあかちゃんが泣ないていたから、寝ねられなかったです。

Éjjel a kisbaba sírt, ezért nem tudtam aludni.

A みる 'lát' és きく 'hall' igéknek két ható alakja van, de használatuk eltérő.

みられる=láthat /képes látni	きける=hallhat /képes hallani
みえる=látszik	きこえる=hallatszik

いそがしいから、テレビがみ見られません。

Sok a dolgom, ezért nem tudok tévét nézni.

ここからは富士山ふじさんが見えます。

Innen látszik a Fuji.

あの人は目めがみ見えません。

Az az ember nem lát (vak).

CDプレーヤーをか買ったから、音楽おんがくがいつでもき聞けます。

Vettem CD lejátszót, ezért bármikor hallgathatok zenét.

テレビのおとがちい小さいから、よくき聞こえません。

A tévé halk, ezért nem lehet jól hallani.

あの人は耳みみがき聞こえません。

Az az ember süket.

(2) főnév + が できます

Tanultuk, hogy a tantárgy vagy valamilyen szak ill. tanulmány után is használhatjuk a ができる-t.

(わたしは) 日本語ができます。(Tudok japánul.)

(わたしは) ピアノができます。(Tudok zongorázni.)

A できます ige „készülődik” jelentése is van.

わたしのまちに大きいショッピングセンターができました。

(A városomban épült egy nagy bevásárlóközpont.)

あなた！ばんごはんができました。(Drágám, kész a vacsora!)

(3) だけ és しか

だけ és しか mind a kettő csak, de a だけ után állhat állító és tagadó alak is, míg a しか után csak tagadás.

だけ és しか néha felcserélhető, de a jelentésük egy kicsit eltérő.

だけ: több is van, de most csak ennyi

しか: összes ami van, de nem elégíti ki a szükségletet

日本りょうりは好きですが、すしだけ食べられません。

(Szeretem a japán konyhát, csak a szusit nem tudom megenni.)

さんねんながら、わたしはすししか食べられません。

(A japán ételek közül csak a szusit tudom megenni, de ez az egész japán konyhához képes elenyésző/
nagyon kevés)

しか〜ない mellett használható a だけ.

え！ 100フォロントだけしかないよ。(Hoppá! Csak 100forintom van.)

A 「〜だけです。」-t nem lehet felcserélni a しか-val.)

なにをのみましたか。みずだけです。(→?みすしかじゃありません。)

(4) は

Tanultuk, hogy a は „több közül egy”-re utal

しゅうまつにはともだちとあわないつもりです。

(Hétfvégén nem fogok találkozni a barátommal,[de máskor talán igen.])

しゅうまつにともだちとはあわないつもりです。

(A hétfvégén nem fogok találkozni a barátommal,[de mással talán igen.])

(A つもりです」 szándékot fejez ki)

Ehhez hasonló összehasonlításakor, az összehasonlított téma után は áll.

(Ilyenkor az egyik mondat pozitív, a másik mondat viszont negatív dologra utal.)

わたしはすしはすきですが、にほんしゅはすきではありません。(が→は)

A szusit szeretem, de a japán rizspálinkát nem szeretem.

わたしはすしがすきですが、ガーボルさんはすしがすきではありません。

Én szeretem a szusit, de Gábor nem szereti.

わたしはしんぶんはよみますが、ほんはよみません。(を→は)

Újságot olvasok, de könyvet nem.

わたしは大学へ／にはいきますが、としょかんへ／にはいきません。(に／へ→には／へは)

Megyek egyetemre, de könyvtárba nem.

わたしはアニコーさんとはあいますが、エニクーさんとはあいません。(と→とは)

Találkozok Anikóval, de Enikóval nem.

わたしはディスコではおどりませんが、だいがくではおどります。(で→では)

Diszkóban nem táncolok, de az egyetemen igen.

わたしはいざかやへはいきますが、おさけはのみません。

Elmegyek a kocsmába, de alkoholt nem iszom.

わたしは おんがくは ききますが、うたは うたいません。

Zenét hallgatok, de nem énekelek.

Összehasonlító mondatokban ha az összehasonlított dolgok egyaránt pozitívak vagy negatívak, akkor ezek után a も használjuk.

わたしは すしも すきです□、にほんしゆも すきです。

A szusit is szeretem, és a rizspálinkát is.

わたしは しんぶんも よみます□、ほんも よみます。

Újságot is, és könyvet is olvasok.

わたしは だいがくへ／に も いきます□、としよかんへ／に も いきます。

Egyetemre is megyek, és könyvtárba is.

わたしは アニコーさんとも あいます□、エニクーさんとも あいます。

Anikóba is, és Enikőbe is szerelmes vagyok.

わたしは ディスコでも おどります□、だいがくでも おどります。

A diszkóban is, és az egyetemi bulin is táncolok.

わたしは いざかやへも いきます□、おさけも のみます。

Kocsmába is megyek, és alkoholt is iszom.

→ ige ます forma utáni し:és ráadásul → 28.lecke

28.lecke

(1)「～ながら」vmi közben

Két egyidejű cselekvés kifejezésére használjuk. Az az ige, amelyet a „nagara” követ jelenti a melléktevékenységet, és az utána következő ige pedig a főtevékenységet. A két ige alanya azonos kell hogy legyen.

いつもラジオを聞きながら、べんきょうします。Tanulás közben mindig rádiót hallgatok.

ねむいとき、ガムをかみながら、^{うんてん}運転します。

Amikor álmos vagyok, vezetés közben rágógumit rágok.

大学で教えながら、^{けんきゅう}研究しています。Miközben kutatok, egyetemen tanítok.

Kapcsolódási mód: az ige „masu” előtti alakjához kapcsoljuk.

1. Cso.	かいます	かい+ながら
	はなします	はなし+ながら
	かきます	かき+ながら
	たちます	たち+ながら
2. Cso.	たべます	たべ+ながら
	おきる	おき+ながら
3. Cso.	します	し+ながら

(2)「...し」Mindig az igék, melléknevek közvetlen alakja után áll, „és”, „ráadásul” jelentéssel bír.

ヴェロニカさんは、きれいだし、あたまがよいし、とても人気があります。

Veronika szép is, okos is és nagyon népszerű.

^{でんしゃ}電車の中で、^{しんぶん}新聞を^よ読んでいる人も^ねいるし、寝ている人もいます。

A vonaton van aki újságot olvas, és van aki alszik.

A „shi” gyakran használatos a 「それに」 vagy 「そのうえ」 kifejezésekkel, amelyek szintén azt jelentik, hogy „sőt”, „ráadásul”.

エルヴィンさんは、ピアノもひけるし、ダンスもできるし、それに^{うた}歌も歌えます。

Ervin zongorázni és táncolni is tud, ráadásul még énekelni is tud.

すずきさんは、まじめだし、中国語も^{じょうず}上手だし、それにけいけんもあります。

Suzuki komoly, jól tud kínaiul, emellett tapasztalata is van.

A „shi”-t gyakran használják magyarázkodáskor:

A: あした、テニスをしませんか。(Nem teniszezünk holnap?)

B: そうですね。でも、あしたは、えいがもみたいし。(Jó lenne, de holnap filmet is szeretnék nézni)

A „shi”-t nem csak magyarázkodáskor, hanem a „miért” kérdésre válaszként is használjuk.

A: どうしてこの会社に入ったんですか。

B: ざんぎょうもないし、それにボーナスも多いですから。

Miért léptél be ebbe a cégbe?

Azért mert túlóra sincs, ráadásul a bónusz is sok.

Vigyázz!!!

A „shi” csak olyan esetben köthet össze két tulajdonságot, cselekvést, stb., amennyiben mindkettő pozitív, vagy mindkettő negatív.

Pl. A következő mondat helytelen.

このレストランはおいしいし、たかいし。

Ezt helyesen így mondhatjuk:

このレストランはおいしいが、高い。

29.lecke

(1)～ています

Már tanultuk az 「ige て formája + います」alábbi jelentéseit.

- ① Éppen most csinál valamit (folyamatos) ペーテルさんは、今、本をよんでいます。
(Péter most könyvet olvas.)
- ② Rendszeres cselekvés. ペーテルさんは、今、毎日日本語をべんきょうしています。
(Péter minden nap japánt tanul.)
- ③ Cselekvés utáni állapot アンナさんはけっこんしています。(けっこんしました→けっこんしています)
(Anna férjnél van.)
- ④ Történés utáni állapot 日本語のじゅぎょうは、もうはじまっています。(はじまりました→はじまっています)
(A japán óra már elkezdődött.)
- ⑤ Létezés アンナさんは、ブダペストにすんでいます。
(Anna Budapesten lakik.)
- ⑥ Viselet (→③) ペーテルさんは、コンタクトレンズをつけています。
(Péter kontaktlencsét hord.)
- ⑦ Foglalkozás (→②) アンナさんは、日本語ガイドをしています。
(Anna japán idegenvezetéssel foglalkozik.)

Ma ezek közül a ④-et egy kicsit még részletesebben átnézzük.

Tehát mozzanatos és tárgyaltan igékkal a történés hatására létrejött befejezett *állapotot* fejez ki. Magyarul leginkább egyszerű múlt idővel fordíthatjuk.

テレビがつかまりました。→ テレビがついています。(be van kapcsolva a tévé)

ラジオがきえました。→ ラジオがきえています。(ki van kapcsolva a rádió)

ドアがあきました。→ ドアがあいています。(ki van nyitva az ajtó)

まどがしまりました。→ まどがしまっています。(be van csukva az ablak)

車がとまりました。→ 車がとまっています。(áll az autó)

コップがわれました。→ コップがわれています。(összetört a pohár)

ノートがやぶれました。→ ノートがやぶれています。(elszakadt a füzet.)

コンピュータがこわれました。→ コンピュータがこわれています。(elromlott a PC)

ふくがよごれました。→ ふくがよごれています。(összekoszolódott a ruha)

ほねがおれました。→ ほねがおれています。(eltört a csont)

みちがこみました。→ みちがこんでいます。(torlódás van az úton)

バスの中がすいています。(kevesen vannak a buszon)

かぎがかかりました。→かぎがかかっています。(kulcsra van zárva)

はたが立ちました。→ はたが立っています。(ki van tűzve a zászló)

木がたおれました。→ 木がたおれています。(kitört a fa)

ハンカチがおちました。→ ハンカチがおちています。(leesett a zsebkendő)

本がならびました。→ 本がならんでいます。(sorban állnak a könyvek)

お金がさいふにはいりました。→お金がさいふにはいっています。(a pénztárcában van pénz)

カレンダーがかかりました。→ カレンダーがかかっています。(fel van akasztva a naptár.)

Plusz tudás...「なります。(valamivé válik)」-al is kifejezhető a mondat.

つめたくなりました。→ つめたくなっています。

きれいになりました。→ きれいになっています。

(2)～てしまいます

A ～てしまう egyik jelentése, „szándékosan megcsinál valamit.”

A: えいがを見にいきましょう。

.Menjünk moziba!

B: ちょっと、まってください。このてがみを書いてしまいます。

Várjon egy kicsit! Megírom ezt a levelet.

わたしは、ハリーポッターの本をかいました。とてもおもしろかったので、1ばんでぜんぶ読んでしまいました。

(Megvettem a Harry Potter könyvet. Nagyon izgalmas volt, ezért egy éjszaka alatt mindet elolvastam.)

Másik jelentése, „akaratlanul megtettem, és ezt sajnálom.” Ebben az esetben a mondat negatív dologra utal.

かさをわすれてしまいました。(Sajnos) Az esernyőt elfelejtettem.

カメラを水の中におとしてしまいました。(Sajnos) A fényképezőgépet beleejtettem a vízbe.

Harmadik jelentése (másodikhoz hasonlóan), „sajnos így ...lett.”

もう8時になってしまいました。(Sajnos 8 óra lett.)

ばか
馬鹿になってしまいました。(Sajnos buta lettem.)

スープがにがくなってしまいました。(A leves sajnos keserű lett.)

Élő beszédben a 「てしまう」 lerövidülhet 「ちゃう/ちゃった」, a 「でしまう」 pedig 「じゃう/じゃった」 alakra.

しゅくだい
宿題のことまったく忘れちゃった。Teljesen elfeledkeztem a házi feladatról.

くすりの薬を飲んじゃうとねつ熱がさ下がる。Ha beveszed a gyógyszert, lemegy a lázad.

(1)〜ている／〜である

A tárgyas ige te-formája +あります -al állapotot tudunk kifejezni, mint a tárgyatlan ige te-formája +います, de az előbbinél viszont „szándékosság” ill. egyfajta „közvetlenség” is érezhető. Bizonyos esetekben a〜てあります azt fejezi ki, hogy a probléma megoldására érdekében szándékosan hagy valamit.

つくえの上にお金があります。Az asztalon pénz van。
 つくえの上にお金がおいてあります。Az asztalra (vmi miatt) pénz van lerakva。
 テレビがついています。A tévé be van kapcsolva。
 テレビがつけてあります。A tévé (vmi miatt szándékosan) be van kapcsolva。

テレビをつけました。→ テレビがつけてあります。(be van kapcsolva a tévé)
 ラジオをけします。→ ラジオがけしてあります。(ki van kapcsolva a rádió)
 ドアをあけました。→ ドアがあけてあります。(ki van nyitva az ajtó)
 まどをしめました。→ まどがしめてあります。(be van csukva az ablak)
 車をとめました。→ 車がとめてあります。(meg van állítva az autó)
 コップをわりました。→ コップがわってあります。(összetört a pohár)
 ノートをやぶりました。→ ノートがやぶってあります。(elszakadt a füzet.)
 コンピュータをこわしました。→ コンピュータがこわしてあります。(elromlott a PC)
 ふくをよごしました。→ ふくがよごしてあります。(össze van koszolva a ruha)
 木のえだをおりました。→ 木のえだがおってあります。(eltört a csont)
 にんぎょうをかざりました。→ にんぎょうがかざってあります。(fel van díszítve a baba)
 とけいをおきました。→ とけいがおいてあります。(le van rakva az óra)
 ワインをかいました。→ ワインがかってあります。(meg van véve a bor)
 へやをそうじしました。→ へやがそうじしてあります。(ki van takarítva a szoba)
 カレンダーをかけました。→ カレンダーがかけてあります。(a naptár fel van akasztva)
 かぎをかけました。→ かぎがかけてあります。(kulcsra van zárva)
 はたを立てました。→ はたが立ててあります。(a zászló ki van téve)
 木をたおしました。→ 木がたおしてあります。(a fa ki van döntve)
 「すき」と書きました。→ 「すき」と書いてあります。(az van írva, hogy „szeretlek”)
 本をならべました。→ 本がならべてあります。(a könyv sorba van állítva)
 お金をポケットにいれます。→ お金がポケットにいれてあります。(a pénz a zsebben van)

Plusz tudás...「なります。(valamivé válik)」-al is kifejezhető a mondat.

コーヒーをあまくしました。→ コーヒーがあまくしてあります。
 へやをきれいにしました。→ へやがきれいにしてあります。

(2) 〜ておく

Az ige て formája és az おく azt fejezi ki, hogy egy időpontra előkészítünk (szándékosan) és úgy hagyunk valamit, hogy ne legyen probléma. A beszédben gyakran 〜ておく gyakran 〜とく -ra változik.

このワインはつめたい方がいいから、れいぞうこに入れておきましょう。
 Ez a bor jobb ha hideg, ezért tegyük be a hűtőbe!

明日までに、かんじを100勉強しておいてください。

Holnapra tanuljatok meg 100 kandzsit!

あとで見ますから、そこにおいておいてください。Majd megnézem, ezért tegye oda!

おかあさんに話しくね。Elmondom anyának.

あしたのパーティーにビールを買っておきます。Megveszem a sört a holnap bulira.

A～てあります és a ～ておきます közötti különbség.

(1)

～てあります。→ már megcsinálta まどがあけてあります。(Az ablak nyitva van.)

～ておきます。→ még nem csinálta meg まどをあけておきます。(Az ablakot nyitva hagyom.)

(2)

～てあります。→ nem jelölheti, hogy ki tette

ワインはありますか。はい、ワインはかかってあります。

～ておきました。→ jelölheti, hogy ki tette

ワインはありますか。はい、ワインは(わたしが)かかっておきました。

31.lecke

(1) Az igék akaratot, szándékot kifejező alakja

I.	～ます形	意向形	II.	～ます形	意向形
	ある ^き ます	ある ^こ う		かえ ます	かえ よう
	いそ ^ぎ ます	いそ ^ご う		おぼえ ます	おぼえ よう
	やす ^み ます	やす ^も う		み ます	み よう
	よ ^び ます	よ ^ぼ う			
	の ^り ます	の ^ろ う	III.	き ます	こ よう
	た ^ち ます	た ^ど う		し ます	し よう
	か ^い ます	か ^お う		い きます	い こう
	はな ^し ます	はな ^そ う			

Megfigyelhetjük, hogy az –u végű igék (I. csoport) megtartják a szóvégi mássalhangzójukat, de a hozzá tartozó magánhangzót „o”-ra cserélik, és ehhez kapcsolódik az う.

Az –iru/-eru végű igék minden esetben よう végződést kapnak.

A.

もう遅い(おそい)から帰ろう。Már késő van, menjünk haza.

か 物の
買い物に行こう。 Menjünk vásárolni.

Udvarias párja a 「～しましょう」

もう遅いですから、帰りましょう。/ 買い物に行きましょう。

B. Az akaratlagos tő együtt a 「と思います」kifejezéssel, jövőre vonatkozó szándékot, akaratot fejez ki. Ez vonatkozhat a közeljövőre, de későbbi dolgokra is.

しょうらい、^{がいこく}外国ではたらこう^{おも}と思っています。A jövőben külföldön akarok dolgozni.

こんや ^{はや}早く^ね寝よう^{おも}と思っています。Ma este korán akarok lefeküdni.

18歳^{さい}になったら、^{めんきょ}免許をとろう^{おも}と思っています。Ha 18 éves leszek, jogosítványt akarok szerezni.

Hogyha nem a beszélőről, hanem **egy harmadik személyről** van szó:
「と思っている」+そうです/かもしれません/みたいです kifejezéseket használjuk.

たなか うちゅうひこうし
田中さんは、宇宙飛行士になろうと思っているそうです。

Úgy hallottam, hogy Tanaka űrhajós akar lenni.

田中さんは、夏休みにペンパルに会いに行こうと思っているみたいです。

Úgy tűnik/állítólag Tanaka a nyári szünetben a levelezőtársával akar találkozni.

(2) Az igék folyamatos alakjának egy újabb funkciója

さくぶんは、もう書きましたか。 Már megírtad a fogalmazást?

いいえ、まだ書いていません。あした書こうと思っています。 Nem, még nem írtam meg. Holnap akarom megírni.

Olyan cselekvések kifejezésére használjuk, amelyek még nem történtek meg, de a közeljövőben meg fognak történni.

としよかん
図書館の本はもうかえましたか。 Visszavitted már a könyvtári könyvet?

まだ かえしていません。来週かえそうと思っています。 Még nem vittem vissza, jövő héten akarom visszavinni.

(3) ~つもりです/~予定 (よてい)です

Ugyancsak szándékot, jövőre vonatkozó tervet fejez ki, akárcsak a „-kou”/”-you to omoiteimasu”, csak ezeket a kifejezéseket az igék **szótári alakjához kapcsoljuk**.

わたし らいねん しけん う
私は、来年の試験を受けるつもりよていです。 Úgy tervezem, hogy jövőre felvételizek.

Tagadás:

あした、あきはばらに行きますか。 Holnap mész Akihabarába?

いいえ、行かないつもりです。 Nem, az a szándékom, hogy nem megyek.

いいえ、行くつもりはありません。 Nem, nem szándékszem menni. (erősebb tagadás, mint az előző)

Kérdés:

あした、どうするつもりですか。 Holnapra mi a terved/mit szándékszol csinálni?

あした、なにかよていがありますか。 Van valami terved holnapra?

あした、パーティーへ行くつもりよていですか。 Holnap mész a partira?

Válasz:

あした、かいものに行くつもりです/行くよていです。 Holnap úgy tervezem, hogy vásárolni megyek.

A „yoteidesu” egy „no” partikula segítségével közvetlenül főnévhez is kapcsolható.

あした、かいものよていです。 Holnapra vásárlást terveztem.

あした、とくによていはありません。 Különösebben nincs semmi terven holnapra.

Hogyha 3. személyről beszélünk a 「つもりよてい」 után odatesszük a だ そうです -t.

マリアさんは、週末に買い物にいくつもりだ そうです。

32.lecke

(1).びょうき (beteg)

～が いたいです。(fáj) おなか hasa あたま fej のど torok は fog	～が できます (kijön) せき köhögés くしゃみ tüsszentés ねつ láz はなみず takony
～が わるいです。(rossz) きもち érzés かおいろ arcszín ぐあい közérzet	～が します。(érzi) さむけ fázás はきけ hányinger めまい szédülés
ねつがあります。Van lázam. しよきよくがありません。Nincs étvágyam. はながつまっています。Be van dugulva az orrom. はきます／もどします。Hányok.	げりです。Megy a hasam. べんぴです。Székrekedésem van. かぜをひきました。Megfáztam. びょうきになりました。Megbetegedtem.

けが(sem)

～をうちました。Megütöttem vhol ～をぶつけました。Beütöttem vhova ひざ térd ひじ könyök かた váll	ゆびをきりました Elvágтам az ujjamat. ～が はれています。Be/feldagadt ころびました。Elestem. ～からおちました。Leestem vhonnan. やけどをしました。Megégettem (magam).
--	---

なおす(gyógyít)

くすりをのみます。Szedem a gyógyszert. ゆっくりやすむ。Nyugodtan pihenek. びょういん／おいしやさんへいきます。 Kórházba / orvoshoz megyek.	ひやします。Lehűt あたためます。Melegít くすりをつけます。Bekeni kenőccsel. バンドエイドをはります。Ragtapaszt ragaszt.
--	--

くすり(gyógyszer)

かぜぐすり。Náthára való gyógyszer いちじょうやく。(Szódadibikarbóna) いたみどめ。Fájdalomcsillapító ねつさまし。Lázcsillapító	しっぷ たpasz (hűsítő) のみぐすり 薬 ぬりぐすり kenőcs えいようドリンク energiatital
---	--

(2). ～たほうがいい。

Akkor használhatod ezt a kifejezést, ha valamit szeretnél javasolni valakinek. Ez a javaslat nem parancs, csak úgy érzed, ha nem követik ezt, akkor rosszabb lesz a helyzet.

A: う～ん・・・(Jaj...)

B: どうしたんですか。(Mi a baj?)

A: ちょっと、あたまがいたいんです。(Fáj a fejem.)

B: そうですね。すこし、休んだほうがいいですよ。(Jobb, ha kicsit pihen.)

Ebben a helyzetben [B] azt javasolja [A]-nak, hogy pihenjen, mert különben rosszabb lesz az állapota.

外はさむいですから、コートを着たほうがいいです。Hideg van kinn, jobb ha felveszel egy kabátot.

あたらしいしごとをさがしたほうがいいです。Jobb, ha új munkát keresel.

すぐけいさつにでんわしたほうがいいです。Jobb, ha azonnal telefonálsz a rendőrségnek.

絶対見たほうがいいアニメを教えてください。

Mondj olyan animéket, melyeket mindenképpen érdemes megnézni!

～ないほうがいい Jobb, ha nem...

つくえのうえにおかないほうがいいです。Jobb, ha nem hagyod az asztalon.

たばこをすわないほうがいいです。Jobb lenne, ha nem dohányoznál.

こわれているから、もうそのはしごをつかわないほうがいいです。

Jobb, ha azt a létrát többet nem használod, mert eltört.

(3) valószínűség

100%	あの人はぜったいばかです。 あの人はきっとばかでしょう。 あの人はおそらくばかでしょう。
70%	あの人はたぶんばかでしょう。
50%	あの人はばかかもしれません。 あの人はもしかしたらばかかもしれません。 あの人はばかかどうかわかりません。

Ha az egyszerű forma után áll a でしょう, akkor „talán” lesz a jelentése.

あしたは、たぶん雨がふるでしょう。(Holnap talán esik az eső.)

きのう、日本で雨がふったでしょう。(Japánban tegnap talán esett az eső.)

あしたはたぶんさむいでしょう。(Holnap talán hideg lesz.)

あのひとは、きっと にほんじん でしょう。(Nagy a valószínűsége, hogy ő japán.)

としよかんは たぶん しずか でしょう。(A könyvtár talán csendes.)

せいじさんは、今何をしているんでしょうか。(Vajon most mit csinál(hat) Szeidzsi?)

たぶん、ねているでしょう。(Talán alszik.)

Vigyázz, főnév és na-melléknév esetén 「だ (です jelen, állítás egyszerű forma)」eltűnik.

きょうは雨です。→きょうは雨だ+でしょう。→きょうは雨~~だ~~でしょう。

A ~かもしれません ugyanúgy kapcsolódik főnévhez, melléknévhez és igéhez.

あの人は、(もしかすると)うちゅうじんかもしれません。Főnév (Ő lehet, hogy földönkívüli).

あの人は、ばかじゃないかもしれません。Na-melléknév (Lehet, hogy ő nem buta.)

あの人は、あたまがよかったかもしれません。I-melléknév (Lehet, hogy ő okos volt.)

あの人は、きのうねなかったかもしれません。Ige (Lehet, hogy ő tegnap nem aludt.)

せいじさんは、うちゅう人かもしれません。(Seiji lehet, hogy földönkívüli.)

あしたは さむい かもしれません。(Holnap lehet, hogy hideg lesz.)

としよかんは しずか かもしれません。(A könyvtár lehet, hogy csendes.)

33.lecke

(1) Az igék parancsoló és tiltó alakja:

Tiltást kifejező igealakokkal már eddig is találkoztunk:

子どもは、お酒をのんではいけません。 A gyerekek nem ihatnak alkoholt.

この部屋に入ってはいけません。 Ebbe a szobába tilos belépni.

Vagy

ここで たばこをすわないでください。 Kérem, itt ne dohányozzon.

図書館で、ジュースをのまないでください。 Kérem, ne igyon üdítőt a könyvtárban.

A **parancsoló vagy felszólító** alakról is volt már szó az előző fejezetekben:

あした、10時に来てください。 Holnap 10-re jöjjön.

毎日、りんごを食べてください。 Mindennap egyen almát.

A tiltás, illetve a felszólítás kifejezésére az alábbi alakok is léteznek, viszont mivel ezek durva hangvételűek, használatuk csak bizonyos helyzetekben megengedett.

I.	„-masu” alak	felszólító	Tiltó	II.	„-masu”	felszólító	tiltó
	か <u>き</u> ます	か <u>け</u>	か <u>く</u> な		で ます	で <u>る</u>	で <u>る</u> な
	およ <u>ぎ</u> ます	およ <u>げ</u>	およ <u>ぐ</u> な		み ます	み <u>る</u>	み <u>る</u> な
	の <u>み</u> ます	の <u>め</u>	の <u>む</u> な		おり ます	おり <u>る</u>	おり <u>る</u> な
	あそ <u>び</u> ます	あそ <u>べ</u>	あそ <u>ぶ</u> な				
	すわ <u>り</u> ます	すわ <u>れ</u>	すわ <u>る</u> な	III.	き ます	こ <u>い</u>	<u>く</u> るな
	い <u>い</u> ます	い <u>え</u>	い <u>う</u> な		し ます	し <u>ろ</u>	<u>す</u> るな
	だ <u>し</u> ます	だ <u>せ</u>	だ <u>す</u> な				
	た <u>ち</u> ます	た <u>て</u>	た <u>つ</u> な				

a) A **felszólító alak** fenti alakját sportrendezvényeken szurkoláskor (pl. がんばれ! igyekezz, はしれ! fuss) használhatjuk, esetleg fiúk egymásközt használhatják. De mivel meglehetősen durva kifejezés, lehetőleg kerüljük.

b) A **tiltó alak** szintén nagyon durva, néha tiltótáblákon olvashatjuk: 「ごみをすてるな」 Ne dobd el a szemetet!

のめ！ Igyál! のむな！ Ne igyál!

(2) あそこに 何と書いてありますか。 Mi van odaírva?

「禁煙」と書いてあります。 Az van odaírva, hogy „Kinen”.

(3) あの漢字は何と読むんですか/何と読みますか。 Hogy olvassák ezt a kanjit?

「きんえん」と読みます。 „Kinen”-nek olvassák.

(4) 「きんえん」は どういう意味ですか。 Mit jelent, hogy „kinen”?

「たばこを すうな」という意味です。 Azt jelenti, hogy „Ne dohányozz!”

(5) Egy harmadik személy szavainak idézése:

田中:「おべんとうを買いに行きます」

→ 田中さんは何とっていましたか。

おべんとうを買いに行くと言っていました。

(6) Megkérni valakit egy üzenet átadására

オルシ:もしもし、オルシですが/オルシともうしますが、イザさんはいますか。

イザさんのご主人:イザは、今 出かけていますが、5時ごろ 帰ると言っていました。

オルシ:そうですか。じゃ、すみませんが、あしたのじゅぎょうは1時からだと伝えていただけませんか。

34.lecke

(1)「～とおりに/とおりに」vmi szerint

今から せつめいするとおりに、やってください。Aszerint csináljátok, ahogy magyarázom.

母に習ったとおりに、料理を作ります。Aszerint főzök, ahogy anyámtól tanultam.

このせつめいしよのとおりに、やってください。A használati utasítás szerint csináljátok.

Ige szótári alak (jelen, múlt)+toori ni

せつめいするとおり

せつめいしたとおりに

Fn.+no+toori ni

せつめいしよのとおり

(2)「～あとで」 vmi után

パーティーが終わったあとで、わたしたちは部屋をかたづけました。

Miután vége lett a bulinak, kitakarítottunk.

A: いつ昼ごはんを食べますか。 Mikor ebédelünk?

B: はくぶつかんを見たあとで、食べましょう。Együnk miután megnéztük a múzeumot.

仕事が終わったあとで、飲みに行きます。Munka után inni megyek.

チェックインしたあとで、出かけてもいいですか。Miután bejelentkezünk, kimehetünk?

じゅぎょうのあとで、そうじします。Óra után takarítok.

食事のあとで、コーヒーを飲みます。Evés után kávé iszom.

Ige „-ta forma”+あとで

Fn.+の+あとで

Megj. Függetlenül attól, hogy a mondat végén álló ige milyen időben van, az „-ato de” előtti ige mindig „-ta formában” áll.

(3)「～ないで」

A) Vmit nem csinál, helyette más valamit csinál

あした、学校へ行かないで、家にいます。

Holnap nem megyek iskolába, hanem itthon maradok.

エレベータに乗らないで、かいだんを使います。

Nem szállok liftbe, hanem a lépcsőt használom.

B) A cselekvés módját mutatja

Ezt már tanultuk a „-te forma” esetében:

かさをもつて、でかけました。Ernyővel (ernyőt vívén) jöttem el otthonról.

かさをもたないで、出かけました。Ernyő nélkül jöttem el otthonról.

本を見て、答えてください。 A könyvet nézve válaszoljon.

本を見ないで、答えてください。 Úgy válaszoljon, hogy ne nézze a könyvet.

さとうを^い入れないで^{こうちゃ}紅茶^のを飲みます。 Cukor nélkül iszom a fekete teát.

(4) 料理を作りましょう Főzzünk!

材料(ざいりょう) Hozzávalók	作り方 Elkészítés
肉(にく) hús	きります vág, szeletel
牛乳(ぎゅうにゅう)tej	火をつけます meggyújtja a tüzet
小麦粉(こむぎこ) liszt	火をけします kioltja a tüzet
卵(たまご) tojás	弱火(よわび) gyenge tűz
油(あぶら) olaj	中火(ちゅうび) közepes tűz
バター vaj	強火(つよび) erős tűz
サワークリーム tejföl	いれます beletesz
ラード zsír	まぜます kever
水 víz	くわえます hozzáad
野菜(やさい) zöldség	煮こみます(にこみます) főz
じゃがいも krumpli	炒める(いためる) süt, pirít (olajban)
キャベツ káposzta	わかす(水を...) forral
たまねぎ hagyma	焼く(やく) süt (sütőben)
にんにく fokhagyma	ゆでる vízben főz, forral
なす padlizsán	なべ edény
にんじん sárgarépa	さじ kanál
ピーマン japán zöld paprika	フライパン serpenyő
調味料(ちょうみりょう) Fűszerek	コップ pohár
塩(しお) só	おろし金(がね) konyhai reszelő
こしょう bors	木べら fakanál
砂糖(さとう) cukor	
しょうゆ szójaszósz	
粉(こな)パプリカ fűszerpaprika	

35.lecke

(1) Feltételes módok

Általában ha csinálsz egy bizonyos dolgot, vagy egy bizonyos dolog megtörténik, akkor abból vmi következik. Mivel ez a fajta mondat általános dolgot (ami mindenki számára egyértelmű) fejez ki, a B mondat csak jelen időben állhat, ráadásul nem lehet szándékos cselekvés, vagy olyan kifejezés, mint a (~てください、~ましょう、~たいです。 stb)

[A (ige szótári formája)]と[B]

はるになると、あたたかくなります。

Ha eljön a tavasz, akkor meleg lesz.

つぎのかどを右にまがると、ぎんこうがあります。

Ha a következő sarkon jobbra fordul, akkor ott van a bank.

このボタンをおすとコーヒーが出ます。

Ha ezt a gombot megnyomja, akkor kijön a kávé.

Ha egy bizonyos dolog megtörténne, vagy ha egy bizonyos dolgot megcsinál vki, akkor ez történne / ezt csinálná. (Ez a következmény a beszélőnek természetes vagy biztos, de talán nem mindenkinek egyértelmű. Ezért a mondat végén a például ~でしょう-t is lehet használni. Az a különbség, mint fent ①) Mivel a (B) az (A)-nak a következménye a mondat végén nem használható az olyan szándékot jelölő kifejezés mint pl. a (~てください、~ましょう、~たいです stb.)

[A]ば[B]

この本を読めば、わかります。

Ha ezt a könyvet elolvasná, akkor megértené.

1時までに大学に来れば、せいじさんと会えます。

Ha 1 órára eljönne az egyetemre, akkor tudna Seijivel találkozni.

おとなになれば、わかるでしょう。

Megértené, ha felnőtt lenne.

3.csoportos ige (rendhagyó)

(きます)	(します)	(いきます)
くる／くれば	する／すれば	いく／いけば

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e	i
たべ る	おき る
れば	れば

1.csoportos ige

よ	む
	め ば

Tagadó formában is használjuk.

この本を読めば、わかります。でも、読まなければ、わかりません。

Ha ezt a könyvet elolvasná, akkor megértené. Ha viszont nem olvasná el, akkor nem értené meg.

1時までに大学に来れば、せいじさんと会えます。でも、来なければ、会えません。

Ha 1 órára eljönne az egyetemre, akkor tudna Seijivel találkozni. Ha viszont nem jönne el, akkor nem

tudna vele találkozni.

3.csoportos ige (rendhagyó)

(きます) こない／こなければ	(します) しない／しなければ	(いきます) いかない /いかなければ
--------------------	--------------------	------------------------

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e たべ ない なければ	i おき ない なければ
------------------------	------------------------

1.csoportos ige

よ ま ない → なければ

Ha megtörtént egy bizonyos cselekvés, utána ezt teszem / tedd ezt...Mivel a (B) cselekvés csak az (A) cselekvés után fog megtörténni, sőt az (A) cselekvés még meg sem történt, ezért a (B) sohasem állhat múlt időben. (Mivel a (B)-ben szándékos cselekvés történik, használhatók az olyan kifejezések mint pl. 「～てください、～ましょう、～てもいいです、～たいです stb」)

[A]たら[B]

あなたが行ったら、私も行きます。

Ha Ön megy, akkor (utána) én is megyek.

本を読んだら、返してください。

Ha elolvasta a könyvet, akkor adja vissza.

日本に行ったら、にんじゃを見たいです。

Ha Japánba megyek (és már ott vagyok), akkor szeretnék ninját látni.

やさいを食べたら、チョコレートを食べてもいいです。

Ha megetted a zöldséget, akkor csokit is ehetsz.

Ha egy bizonyos állapot létrejön, akkor ezt fogja csinálni / csinálja ezt...Mivel a (B)-ben szándékos cselekvés történik, használhatók az olyan kifejezések mint pl. (～てください、～ましょう、～てもいいです、～たいです stb)

[A]ば[B]

わたしは、コンピュータが安ければ、すぐ買いたいです。

Ha olcsó lenne a számítógép, akkor rögtön vennék.

あつければ、まどをあけてください。

Ha meleg van, akkor nyissa ki az ablakot.

ユーリアさん！きょう、ユーリアさんのつごうがよければ、いっしょにしよくじをしたいです。

Júlia! Ha Júliának jó ma, akkor szeretnék együtt étkezni.

お金があれば、せかいいっしゅうりょこうに行きたいです。

Ha lenne pénzem, akkor világkörűli utazásra mennék.

Tagadó formában is használjuk.

おいしければ、どうぞ。でも、おいしくなければ、すててください。

Ha finom, akkor tessék. Ha viszont ha nem finom, akkor dobd ki.

おいし い	おいし く ない
ければ	く なければ

Amikor esetleges szituációra hivatkozva valamit hozzá szeretnénk fűzni a mondanivalóhoz (például tanácsot adni, javaslatot tenni), akkor a **なら**-t használjuk. Főleg főnév után a **なら**-t szoktuk használni.

[A]なら[B]

しゅうまつに、なにをしようかなあ。しゅうまつひまなら、えいがを見に行きませんか。

Mit csináljak a hétvégén? Ha szabad a hétvégéje, nem megyünk mozizni?

むずかしいなあ。ユーリアさんなら、わかるかもしれません。

Hú, de nehéz. Lehet, hogy Júlia tudja.

どこへ行きましょうか。車ならとおくへ行けますね。

Hova menjünk? Autóval messzire tudunk menni.

どこかに、きれいな女のいいませんか。カーロリ大学ならたくさんいますよ。

Nincs valahol egy szép nő? A Károli Egyetemen sok van.

Egyelőre felesleges....Nem igazán feltételes **たら** és **と**

Egyszer csinált valamit, és akkor észrevette, hogy valami történik. Mivel egyszeri történést fejez ki a mondat a (B)-ben cselekvés is szerepelhet, de csak múlt időben. Ellenben szándékot nem lehet vele kifejezni. (～てください、～ましょう stb)

うちにかえったら、でんわがなっていた。

きょうしつにはいると、男の人と女の人がキスをしていた。

Amikor beléptem az osztályterembe, egy fiú és egy lány csókolózott.

0年生のじゅぎょうへ行ったら、だれもいなかった。

Bementem a nulladikosok órájára, de nem volt ott senki

NE OLVASS!

Például fenti ①-ben **と** helyett **ば** is jó. ②-ben **ば**, helyett **たら** is jó. ④-ben **ば** helyett **なら** is **たら** is jó, ⑤-ben **なら** ige szótári forma (és ennek tagadása) és I-melléknév (jelen egyszerű formája) után is jöhet, és főnév után **なら** helyett **だったら** is jó.....

(2) ～ば、～ほど、～です。 Minél vmiben, annál inkább.....

りょうりは、おいしければおいしいほどいい。(Az étel annál jobb, minél finomabb.)

へやは、ひろければひろいほどいい。(A szoba annál jobb, minél tágasabb.)

ビールは、つめたければつめたいほどおいしい。(A sör annál finomabb, minél hidegebb.)

男の人はハンサムであれば、ハンサムであるほどいい。

わたしは、へやがしずかであれば、しずかであるほど、よくべんきょうができる。

からだは、じょうぶであればじょうぶであるほどいい。

よめば、よむほど、おもしろくなります。(Minél többet olvasom, annál érdekesebb lesz.)

たべれば、たべるほど、おなかすきます。(Minél többet eszem, annál inkább éhesebb leszek.)

パソコンは、あたらしければ、あたらしいほどべんりです。(Annál jobb, minél modernebb a PC.)

36.lecke

(1) ~ようになりました。

Már tanultuk a ~なる jelentését, valami válik valamivé. A főnevek után になる, az i-melléknevek után くなる, a na-melléknevek után pedig になる

Főnév+に+なります わたしはカーロリ大学の <u>1年生になりました。</u>
Na melléknév+に+なります あかちゃんが <u>ねました。しずかになりました。</u>
I-melléknév+く+なります コーヒーに <u>さとうをいれました。コーヒーはあまくまりました。</u>
Ige-たい ねむく <u>なりました。コーヒーがのみたくなりました。</u>

Ha az ige (szótári forma) után ように-t használunk, akkor azt fogja jelenteni, hogy eddig nem úgy volt, de most már igen.

おみせがきれいになりました。おきゃくさんがたくさん来るようになりました。

(Szép lett a bolt. (emiatt úgy változott, hogy) Sok lett a vásárló.)

さいきん、ほんとうにたくさんの人がけいたいでんわをつかうようになりました。

(Mostanában (olyan változás történt, hogy) sokan használnak mobil telefont.)

2050年に、わたしたちはうちゅうへりょこうに行くようになるでしょう。

(Most még nem, de) 2050-ben talán (úgy fog változni, hogy) utazunk az űrbe.)

2050年に、わたしたちはタイムトラベルをするようになるでしょう。

(2050-ben talán (úgy változik, hogy) utazunk az időben.)

わたしは日本語がぜんぜんわかりませんでした、たくさん勉強^{べんきょう}してわかるようになりました。

(Egyáltalán nem tudtam japánul, de sokat tanultam, és (úgy változott, hogy) most már megértem.)

日本に来たから、豆腐^{とうふ}を食べるようになりました。

Mióta Japánba jöttem, elkezdem tofut enni. (azelőtt nem ettem tofut, de most gyakran eszem)

Vigyázz!

Természetesen az ige tagadó formája után is állhat a ~なりません。 ,de 2 lehetőség van.

Mostanában (úgy változott, hogy) annyira nem olvasunk a könyveket.

さいきん、わたしたちはあまり本を読まないようになりました。

さいきん、わたしたちはあまり本を読まなくなりました。

(よまない→よまなく mint I-melléknév)

Ha tudást illetve lehetőséget kifejező ige forma (できます、~(ら)れます) után ように-t teszünk, akkor azt fogja jelenteni, hogy eddig nem tudtam (vagy nem lehetett), de úgy alakult, hogy már tudok valamit csinálni.(vagy lehet csinálni.)

わたしは、きょねんの9月に日本語をぜんぜん話せませんでした。今は、すこし話せるようになりました。(Tavaly szeptemberben egyáltalán nem tudtam japánul beszélni, de most (úgy változott, hogy) egy kicsit már igen.)

私は小さい時およぐことができませんでしたが、たくさん練習して、およげるようになりました。(Amikor kicsi voltam, nem tudtam úszni, de sokat gyakoroltam és (úgy változott, hogy) most már tudok úszni.)

漢字が書けるようになりました。(Már tudok kandzsikat írni.)

わたしの家でもインターネットができるようになりました。
(Úgy változott, hogy) Most már otthon is internetezhet.)

インターネットで野菜や肉や卵まで買えるようになりました。

Interneten (most már) zöldséget, húst, vagy akár tojást is lehet venni.

ストレスがたまって、ねられなくなりました。(ねられないようになりました。)
(Felhalmozódott a stressz, és (úgy változott, hogy) nem tudok aludni.)

(2) ~ようにします。

「Az ige szótári formája vagy annak tagadása+ようにする」 azt jelenti, „megpróbál valamit vagy szokássá tesz valamit, hogy ne okozzon több problémát vagy teljesüljön a célom.”

A: 今日のテストはよくなかったですね。(Nem igazán sikerült a mai vizsga.)

B: もっとべんきょうするようにします。(Megpróbálok többet tanulni, hogy elkerüljem a nagyobb bajt.)

A: しゅくだいはどうしましたか。(Mi lett a háziddal?)

B: わすれました。明日からはもってくるようにします。(Elfelejtettem. Holnaptól megpróbálok elhozni.)

私は毎日5時間日本語を勉強するようにしています。

(Mindennap 5 órát próbálok tanulni, (hogy sikerüljön a vizsga.))

私は暗いところで本を読まないようにしています。

(Megpróbálok, hogy sötét helyen ne olvassak (hogy ne romoljon a szemem.))

Felesleges, de....

~ようにする A ~てみる-hoz hasonlít, de a kettő között van különbség.

赤ワインを読むようにしています。(valami miatt) megpróbálja a vörösbor ivást szokássá tenni

赤ワインを飲んでみます。(Egyszeri próbálkozás.)

赤ワインを飲んでみました。おいしかったです。(Megkóstoltam a vörös bort. Finom volt.)

血圧が低いので、赤ワインを飲むようにします。

(Alacsony a vérnyomásom, ezért (mostantól) megpróbálok vörös bort inni.)

(3) ～ように、～ます。

Ha valaki (saját illetve másik ember) cselekvésre szeretnénk figyelmeztetni valakit, akkor ように～t használunk. Például, írsz (vagy írni fogsz) egy fogalmazást, és szeretnéd magadat figyelmeztetni, hogy szépen írd.

せいじさんが読めるように、きれいに書きます。(Szépen írok, hogy Szeidzsi el tudja olvasni.)

せいじさんが読めるように、きれいに書きましょう。(Szépen írjunk, hogy Szeidzsi el tudja olvasni.)

わすれないように、メモしておきます。(Jegyzetelek, hogy ne felejtsem el.)

Ha valaki ír (vagy írni fog) egy fogalmazást, és arra szeretnéd figyelmeztetni, hogy szépen írjon.

Akkor...

せいじさんが読めるように、きれいに書いてください。(Szépen írd, hogy Szeidzsi el tudja olvasni.)

外国人もわかるよう英語で書いてください。Úgy írjanak, hogy a külföldiek is el tudják olvasni.!

みんなに聞こえるよう、大きな声で言ってください。Mondják jó hangosan, hogy mindenki hallja!

(1) どうしのうけみけい Az igék szenvedő alakja

	～ます	うけみ		～ます	うけみ
I.	か <u>き</u> ます	か <u>か</u> れます	II.	ほめ ます (dícsér)	ほめ られます
	ふ <u>み</u> ます (rálép, tapos)	ふ <u>ま</u> れます		しらべ ます	しらべ られます
	よ <u>び</u> ます (hív)	よ <u>ば</u> れます		み ます	み られます
	と <u>り</u> ます	と <u>ら</u> れます		たべ ます	たべ られます
	い <u>い</u> ます	い <u>わ</u> れます			
	ま <u>ち</u> ます	ま <u>た</u> れます			
	お <u>し</u> ます	お <u>さ</u> れます	III	き ます	こ られます
				し ます	さ れます

A szenvedő szerkezetet a következő helyzetekben használjuk:

1.1) Tényleges szenvedő szerkezet, amikor az alanyt negatívan érinti a cselekmény.

Az ún. 「～は ～に～を」 szenvedő szerkezet

Ez lehet tárgyas igéből képezett szenvedő szerkezet is, de képezhetjük tárgyatlan igéből is.

Tárgyas ige:

わたしは だれかに 足を ふまれました。 szenvedő

Valaki rálépett a lábamra.

だれかが わたしの あしを ふみました。 cselekvő

Valaki rálépett a lábamra.

エーヴァさんは 犬に 手を かまれました。 szenvedő

Éva kezét megharapta egy kutya.

犬が エーヴァさんの 手を かみました。 cselekvő

わたしは 母に こいびとが 書いてくれた 手紙を すてられました。

Az anyám eldobta a kedvesem által írt levelet。 szenvedő

母が こいびとが 書いてくれた 手紙を すてました。 cselekvő

Az ilyen jellegű mondatok magyar fordítása a szenvedő, illetve a cselekvő alakban egyforma, mivel ezeket a szerkezeteket nem lehet szenvedő szerkezetben magyarra fordítani.

Tárgyatlan ige:

わたしは ゆうべ、あかに^{あか}に^な泣かれました。Tegnap este sírt a baba (ezért nem tudtam aludni).

1.2) Akarattól független cselekvések esetében is használatos (pl. természeti jelenségek).

わたしは きょう、雨にふられました。Tegnap megáztam.

2) A közvetlen szenvedő szerkezet. Ebben az esetben a cselekvés mástól indul ki, az alany csak ennek elszenvetője, viszont a tényleges szenvedő szerkezettől eltérően, itt a cselekvés negatívan is, pozitívan is hathat a szenvedő alanyra. Ez mindig a kontextusból derül ki. 「～は～に」 szerkezet

ともだち^は 私^をパーティーに よびました。 cselekvő

A barátom elhívott buliba.

私^は 友達^にパーティーに よばれました。 szenvedő

A barátom elhívott buliba.

3) A szenvedő szerkezetet általános és élettelen alany esetében is használjuk.

3.1) Tények említésekor, amelyek estében az alany vagy ismeretlen, vagy nem fontos, hogy megemlítsük.

おおさかで、てんらんかいが ひかれます。Ószakában kiállítás nyílik.

この歌は、カラオケでよく歌われます。 Ezt a dalt gyakran éneklük karaokébárokban.

ふじさんは、日本で一番^{いちばん}つukしい山だと言われています。

Azt mondják, Japánban a legszebb hegy a Fuji.

この建物^{たてもの}は、20年前に建て^たられました。 Ez az épület 20 évvel ezelőtt épült.

日本の車はいろんな国へゆしゅつされています。

A japán autókat sok országba exportálják.

3.2) Az cselekvés elkövetőjét „ni yotte” (által) összetett partikula követi.

ボールペンは、ハンガリー人のビーロー・ラーロー^{はつめい}によって発明されました。

A töltőtollat a magyar Bíró László találta fel.(B.L. által lett feltalálva szószerint)

「げんじものがたり」はむらさきしきぶ^{はつめい}によって書かれました。

A Genji Regényét Murasaki Shikibu írta.

Plusz tudás...

Az igék szenvedő alakjával tiszteleti formát is kifejezhetünk:

きょう、どこかへ 行かれましたか。Tegnap volt valahol?

どうされましたか。Mi történt Önnel?

38.lecke

(1) Főnevet helyettesítő「の」

Már tanultuk, hogy főnevek helyett használhatjuk a の-t.

わたしは本がすきです。いちばん好きな本はハリーポッターです。

わたしは本がすきです。いちばん好きなのはハリーポッターです。

Vigyázz!

「Főnév (A)の főnév (B)」esetben, ha a (A) a (B) birtokosa, vagy a (B) márkája, vagy a(B) származási helye, akkor a (B)-t néha elhagyható, de az ott maradt の nem a főnév (B)-t helyettesíti. (Ez más nyelvtan.)

あ、それはわたしの(本)です。かえしてください。

あれは、いい車ですね。あれはドイツの(車)ですか。アメリカの(車)ですか。

Ez a の természetesen „mondattal (igével) díszített” főnevet is helyettesít.

あたらしい本はどこですか。(melléknévvel díszített főnév) あたらしいのはどこですか。

(Hol az új könyv?)

きのう買った本はどこですか。(mondattal díszített főnév) きのう買ったのはどこですか。

(Hol a tegnap vásárolt könyv? – Hol az a könyv, amelyet tegnap vásárolt.)

きのう本をかった人はだれですか。 → きのう本をかったのはだれですか。

(Ki az az ember, aki tegnap könyvet vett?)

(Ki az, aki tegnap könyvet vett?)

きのう買った本はどれですか。 → きのう買ったのはどれですか。

Melyik az a könyv, amit tegnap vettél? Melyik az, amit tegnap vettél?

こういちさんがすんでいるところはエステルゴムです。(A hely, ahol Kouichi lakik, Esztergom.)

こういちさんがすんでいるのはエステルゴムです。

私がきょ年のクリスマスにこいびとにもらったプレゼントは、ぬいぐるみです。

私がきょ年のクリスマスにこいびとにもらったのは、ぬいぐるみです。

(Amit tavaly karácsonykor a barátomtól kaptam, az egy plüssállat.)

A:きのう、どこへ行きましたか。Hová mentél tegnap?

B:(わたしがきのう行ったのは)マクドナルドです。(の→ところ)

A:だれといきましたか。Mit ettél a McDonald's-ban?

B:(わたしがいっしょに行ったのは)こういちさんです。(の→人)

A:マクドナルドで何を食べましたか。Mit ettél a McDonald's-ban?

B:(わたしが食べたのは)ダブルチーズバーガーです。(の→たべもの)

A: 何をのみましたか。Mit ittál?

B: (わたしがのんだ^の)はダイエットコーラです。(の→のみもの)

Ez a の az igét főnevesítő főnevet **こと** (dolog) is helyettesíti.

日本語をべんきょうする^{こと}はたのしいです。

日本語をべんきょうする^のはたのしいです。

^{あさはや}朝早くおきる^{こと}はむずかしいです。→ 朝早くおきる^のはむずかしいです。

(Reggel korán kelni nehéz.)

ビールを 10 リットルのむ^{こと}はかんたんです。→ ビールを 10 リットル^のむのはかんたんです。

(Sörből 10 litert inni könnyű.)

A **こと** másik funkciója „mondat főnevesítés”. Ilyenkor is a **こと-t** の-val helyettesíthetjük.

PL. しゅくだい | を わすれました。(A házit elfelejtettem.)

でんきをけすこと | を わすれました。(Elfelejtettem lámpát kikapcsolni)

でんきをけしたこと | を わすれました。(Elfelejtettem, hogy kikapcsoltam a lámpát.)

でんきをけす^{こと}をわすれました。→ でんきをけす^のをわすれました。

Vigyázz.

Még nem tanultuk, de nem minden **こと** cserélhető fel の-val. Például a tapasztalatot kifejező 「～たことがあります。」-ban lévő **こと** の-val nem helyettesíthető.

わたしは、日本へ行ったことがあります。

わたしは、日本へ行った~~の~~があります。

Talán felesleges, de érdekes...

Az érzékelést kifejező igéknél, mint pl. **みます**, **ききます** esetén a főnevesítő főnév **こと**-helyett más főnév áll, de ezeket is lehet の-val helyettesíteni.

わたしは、せいじさんがきれいな女の人とあるいている^{ところ}をみた。

わたしは、せいじさんがきれいな女の人とあるいている^のをみた。

Láttam, hogy Seiji egy szép nővel sétált

およいでいる^{ところ}を見せてください。

およいでいる^のを見せてください。Mutassa meg, hogy úszik

わたしは、ユーリアさんがなっている^{こえ}をきいた。

わたしは、ユーリアさんがなっている^のをきいた。Júlia sírását hallottam

39.lecke

(1) Az ok, indok kifejezése

A”-te” forma különböző funkcióiról már eddig is volt szó. (ige, i-mn „te” forma, főnév, na-mn. „de” forma)

A „-te” forma több nyelvtani funkciót is elláthat, ezek közül néhányat már tanultunk is.

A „-te” forma mindig 2, vagy több mondat összekapcsolására szolgál. Nem jelzi sem az állítmány idejét, sem a mondat idejét. Ezekre mindig a mondat végén álló állítmány utal.

a) Egyszerű felsorolás

今日は3月14日で、火曜日です。Ma március 14-e van, kedd.

田中さんはよく学校を休んで、勉強もしません。Tanaka gyakran hiányzik az iskolából, és nem is tanul.

b) Ellentét A „te” forma két ellentétes mondatot is összeapcsolhat:

父は会社で働いていて、母はうちにいます。Édesapám egy cégnél dolgozik, de édesanyám otthon van.

c) Mód-és állapothatározós szerkezet

私は、毎日歩いて学校へ行きます。Én minden nap gyalog megyek iskolába.

彼女は急いでできがえました。Ő sietve átöltözött.

うちまで走って帰りました。Futva mentem hazáig.

Tagadás esetén:

かさをもたないで出かけました。Ernyő nélkül jöttem el otthonról.

d) Ok, indok

雨が降って、やきゅうができませんでした。Esett az eső, ezért nem tudtunk baseballozni.

大きい台風が来て、学校が休みにになりました。Jött egy nagy tájfun, ezért szünet lett az iskolában.

Ige tagadó alakja:

家族と会えなくて、さびしいです。Nem találkozhatok a családommal, ezért egyedül érzem magam.

Fn., mn.:

じこで、人がおおぜいになりました。A balesetben (baleset miatt) sok ember meghalt.

かぜで、学校を休みました。Megfázás miatt hiányoztam az iskolából.

Figyelem: Az igék „te” formájának 2 alakja van:

- 1) 「～ないで」 a csekvés módjának, állapotának kifejezésére használjuk
- 2) 「～なくて」 az ok kifejezésére használjuk

本を見ないで、こたえてください。Úgy feleljenek, hogy ne nézzék a könyvet!

電車が来なくて、こまりました。Nem jött a vonat, ezért bajban voltam.

A fenti esetekben az okozati összefüggés magától értetődő, a beszélő szándékától független. A mondat végén gyakran állnak a következő állítmányok: 分(わかりません、できません、困(こま)る、大変(たいへん)だ、つかれた、stb, amelyek ténymegállapítást fejeznek ki.

今日は、たくさんあるいて、つかれました。 Ma sokat gyalogoltam, ezért elfáradtam.

問題は、むずかしくて、わかりません。 A feladat nehéz, ezért nem értem.

Hasonló helyzetben használjuk a 「～ので」-t is

Engedélykérés, kérés (「～てもいいですか」、「～ていただけませんか」 kifejezésére is használhatjuk, felszólítás és tiltás kifejezésére viszont nem.

Ige ^{びょういん}病院へ行くので、5時に帰ってもいいですか。

Ige tagadás 日本語がわからないので、^{えいご}英語で話していただけませんか。

Ige múlt idő バスがおくれたので、学校にちこくしました。

Ige múlt, tagadás ^{しんぶん}新聞を読まなかったので、じこのことをしりませんでした。

I-mn. 毎日いそがしいので、どこへもいけません。

Na-mn. 明日ひまなので、買い物に行けます。

Fn. 今日たんじょうびなので、ワインを買いました。

Általában az ige egyszerű alakjához kapcsoljuk, de ha udvariasabbak szeretnénk lenni, kapcsolhatjuk a „masu” végződéshez is.

今しらべていますので、少しお待ちください。(Azonnal utánanézek, kérem várjon egykicsit)

「～から」

A beszélő akaratának, szándékának (「～たいです」、「～つもりです」) kifejezésére használhatjuk. A „te” formával, és a „node”-vel ellentétben a „kara”-t felszólítás, tiltás esetén is használható.

Kérés esetén viszont nem használjuk, mivel túl erősnek tűnne a kérés.

あついから、まどを^あ開けてください。

Meleg van, ezért kérem nyissa ki az ablakot.

なっとうはきらいだから、食べたくないです。

Nem szeretem a nattót, ezért nem akarok enni.

このはこ、すてないでね。あとで、つかうから。

Ne dobd el ezt a dobozt, mert később használni fogom.

Kapcsolódhat egyszerű, vagy „masu” alakhoz is.

	～て	～ので	～から
ténymegállapítás	○	○	○
engedélykérés, kérés	X	○	X
felszólítás, tiltás	X	X	○
akarat, szándék	X	X	○

40.lecke

(1) ~か、わかりません

Ha a kérdőszót tartalmazó mondat után „tudod?” „ismered?” „mondja” „utánanézek” stb. szeretnék használni, akkor a kettő között a „hogya” kötőszó szokott állni. A japán nyelvben viszont nem kell semmi felé plusz szó, de a kérdőmondatban a melléknévet, az igét ill. a です-t egyszerű formába kell tenni. (a です egyszerű alakja aだ esetenként elhagyható.)

今何時 か。

(あなたは)今何時 ()か 知っていますか。(Tudod, hogy hány óra van most?)

ボーナスって何 か。

ボーナスって何 ()か、わかりますか。(Tudod, hogy mi a bónusz?)

どこでか。

どこでか、教えてください。(Tessék mondani, hogy hol vette?)

プレゼントは何がか。

プレゼントは何がか、しらべてください。(Tessék utánanézni, hogy milyen ajándék lenne jó.)

アンナさんのけっこんしきはいつか聞いていますか。(Hallottad, hogy mikor volt Anna esküvője?)

きのう、何時間勉強かおしえてえてください。(Tessék mondani, hogy hány órát tanultál tegnap.)

明日は何曜日()か忘れました。(Elfelejtettem, hogy milyen nap van ma.)

きのう何時にか、おぼえていますか。(Emlékszel, mikor keltél fel tegnap?)

(2) ~かどうか -e

A „főnév, melléknév illetve az ige egyszerű formája+かどうか” azt kifejezi, hogy „-e”

Főnév, な-melléknév

きれい、きれいだった、きれいじゃない、きれいじゃなかった ...かどうか

i.melléknév

おいしい、おいしかった、おいしくない、おいしくなかった ...かどうか

ige

いく、いった、いかない、いかなかった

あいている、あいていた、あいていない、あいていなかった ...かどうか

せいじさんが くるか こないか わかりません。(Nem tudom, hogy Szeidzsi jön-e vagy sem.)

せいじさんが くるかどうか わかりません。(Nem tudom, hogy Szeidzsi jön-e.)

あしたは雨がふるかどうか、心配しんぱいです。(Aggódok, hogy holnap esik-e az eső.)

あの人に彼女かのじょがいるかどうか知ってるんですか。(Nem tudod, hogy van-e barátnője?)

このバスが空港くうこうへ行くかどうか私にはわかりません。

(Nem tudom, hogy ez a busz a reptérre megy-e, vagy sem.)

(3). ~てみる : próbál vmit csinálni (csak egy alkalomra vonatkozik)

赤ワインを飲んでみました。おいしかったです。(Megkóstoltam a vörös bort. Finom volt.)

広島ひろしまのお好み焼きこの や たを食べてみたいです。(Szeretném megkóstolni a Hirosimai okonomijakit.)

やってみろ！(Próbáljuk meg! /bizalmas/)

A:パーティーに何人くるか知っていますか。(Tudod, hányan jönnek?)

B:わかりません。りつこさんにきいてみます。(Nem tudom. Megpróbálom Ricukótól megkérdezni.)

A:きょう あの レストランは あいていますか。(Ma nyitva van az az étterem?)

B:あいているかどうか、でんわしてきいてみます。(Telefonon megkérdezem, hogy nyitva van-e.)

A:マーコシュテースタは おいしいですか。(Finom a mákos tészta?)

B:おいしいかどうか せいじさんに きいてみましょう。

(Szeidsitől kérdezzük meg, hogy finom-e a mákos tészta.)

41.lecke

(1) あげます、もらいます、くれます tisztelem formája

Ha valakit meg akarunk tisztelni, akkor az あげます helyett a さしあげます-t használjuk.

わたしは はとやまそうりだいじんに プレゼントを さしあげました。

Én Hatoyama miniszterelnöknek ajándékot adtam.

Ha állatnak vagy növénynek adunk valamit, akkor az あげます helyett a やります-t használjuk. (Régen a „fiatalabb, vagy alacsonyabb rangú embernek ad” is やります-volt, most is él ez a szabály, de mostanában a mindennapi beszédben, ha valakinek adunk valamit, akkor inkább az あげます-t használjuk.)

わたしは いぬに えさを やります。 わたしは はなに みずを やりました。

Én kutyának eleséget adtam. Én virágnak vizet adtam.

Ha megtisztelt személytől kap valamit, akkor a もらいます helyett az いただきます-t használjuk.

わたしは はとやまそうりだいじんに プレゼントを いただきました。

Én Hatoyama miniszterelnöktől ajándékot kaptam.

Ha megtisztelt személynek ad, akkor a くれます helyett a くださいます-t használjuk.

はとやまそうりだいじんは わたしに プレゼントを くださいました。

Hatoyama miniszterelnök nekem ajándékot adott.

Általában a családon belül az adás-kapás kifejezésben nem használunk tisztelem formát.

A fenti 3 tisztelem forma (さしあげる、いただく、くれる). A japán nyelvben az ige tisztelem formájáról 2 dolgot tudunk mondani. (A magyartól eltérő megtisztelt kifejezés.)

1. A japán ige tisztelem formája ① tisztelemre méltó ember cselekvését tisztelem és ② saját cselekvést szerényíti. (Akkor szerény a saját cselekvés, amikor tisztelemre méltó embernek csinálunk valamit.)

Harmadik személy cselekvését is tisztelem formával fejezzük ki, ha az illetőt tiszteljük.

A あげます、もらいます、くれます tisztelem formát az ige て formája után használjuk, de egy dologra ügyelni kell.

A ～てさしあげます nyelvtanilag létezik és helyes is, de a japánok kerülnek a használatát. A japán gondolkodás szerint természetes, hogy a tisztelemre méltó embernek szívességet teszünk, ezért ～てさしあげます kifejezés már „túlzás” és „lenézés”-nek számít. Ilyenkor a japánok az alapige szerény formáját

használják. (Ezt majd később, az 50.leckében tanuljuk, de leírom ha kell...)

?わたしは、おきゃくさまをえきまで **おくってさしあげました**。(Nyelvtanilag OK,de udvariatlan)

わたしは、おきゃくさまをえきまで **おおくりしました**。(Ige szerény formája.)

(おくります。→ お+おくり+し+ます。)

Kikísértem a vendéget az állomásig.

A ~ていただきます esetén a beszélő kap valami szívességet, és a ~くださいます esetén a tiszteletre méltó ember cselekvését tiszteljük. Nyugodtan lehet használni.

A tankönyvben sima さしあげます sem szerepel, de ezeket a japánok még használják.

...て いただく

わたしは、おきゃくさまに ケーキを もらっていた。 (Szívességet kaptam a vendégemtől, hogy) a vendégem elfogadta a sütit.

わたしは、おきゃくさまに 大学に来ていただいた。

A vendég eljött az egyetemre.

わたしは、先生にえきまで おくっていた。

A tanár kikísért engem az állomásig.

(Rövid alakban használhatjuk ていただいた-ként, hogyha a beszélgető partnerünkkel szemben nem kell használni az udvarias formát (pl. barát), de a harmadik személy felé ki szeretnénk fejezni a tiszteletet.)

...て くださる

おきゃくさまは 日本レストランへ つれていってくださいました。

(Nekem szívességet adott a vendégem, hogy) a vendégem elvitt engem egy japán étterembe.

たくさんの 日本人のかたが、^{じゅぎょう}授業に来てくださった。

Sok japán vendégek jött az órá(nk)ra.

先生は、^{わたし さくぶん}私の作文をなおしてくださった。

A tanár kijavította a fogalmazásomat.

~てくださいますか。

A「~ませんか」(nem csinálna) ~てください után is jöhet. (nem tenne olyan szívességet?) 「~くださいますか」「~ください」nál udvariasabb.

すみません、まどをあけてくださいますか。

42.lecke

(1) ために -ért, vmi érdekében, vmi, vki részére/számára

Ige szótári alak+ために

Fn.+no+ために

健康のために、毎朝ジョギングをします。

Az egészségért minden reggel kocogok.

大学に入るために、いっしょうけんめい勉強します。

Teljes erőbedobással tanulok, azért hogy bejussak az egyetemre.

家族のためにおいしい料理をつくります。

A családom számára finom ételt készítek.

Amikor a mondatvégi cselekvést kifejező ige magától értetődik, el is hagyható.

A:だれのために勉強しているんですか。キért tanulsz?

B:自分自身のためです。 Saját magamért.

～ために és ～ように közti különbség

Olyan esetekben, amikor azért teszünk, vagy nem teszünk valamit, hogy valamit elkerüljünk, vagy pont ellenkezőleg, hogy elősegítsük vmi bekövetkezését célszerűbb a younit használni:

かぜをひかないように気をつけてください。Vigyázz, nehogy megfázz!

だれでもよめるように、字をきれいに書いてください。Írd szépen a betűket, hogy bárki elolvashassa.

(2) のに vmire

A használat célját jelöli.

Ige szótári alak+のに

Fn.+に

このファイルはしよるいを せいりするのに使います。

Ezt a mappát a dokumentumok elrendezésére használjuk.

えんぴつは字を 書くのに使います。

A ceruzát betűk írására használják.

このじしょは、漢字の 意味をしらべるのにやくに立ちます。

Ez a szótár hasznos a kanjik jelentésének megkeresésére.

このかばんはかるくて、旅行に便利です。

Ez a táska könnyű, ezért utazáshoz praktikus.

Vigyázat!

Ne keverjük össze a „noni” ellentétet jelző partikulával.

春なのに、とても寒いです。Annak ellenére, hogy tavasz van, nagyon hideg van.

(3) も kiemelő hangsúlyozó partikula

ビデオをしゅうりするのに、3 週間も かかりました。

17,000 円

A video megjavításához 3 hétre (több mint 3 hétre) is szükség volt.

17ezer yenre

かれはかんたんなかんじよ漢字も読めません。

Ő még a egyszerű kanjikat sem tudja elolvasni

このえいがはとてもたのしくて、4回も見ました。

Ez a film nagyon szórakoztató, ezért négyszer is megnéztem.

43.lecke

(1) そうです úgy néz ki,...

A japán nyelvben az „úgy néz ki, ...” szerkezetet többféleképpen lehet kifejezni.

このりんごはおいし | いです。(Ez az alma finom)

| そうです。(Ez az alma finomnak néz ki.)

このくつしたはじょうぶ | です。(Ez a zokni erős.)

| そうです。(Ez a zokni erősnek tűnik.)

雨がふり | ます。(Esni fog az eső)

| そうです。(Úgy néz ki, esni fog az eső.)

Szándékosságot kifejező ige után nem használjuk a そうです-t.

Ha nézünk valamit, és abból úgy érezzük, valami következni fog, akkor a そうです-t használjuk.(ebben az érzésben nincs más ember véleménye.) Főleg olyan tulajdonságok kifejezésénél használják, amit közvetlenül meg kell tapasztalni ahhoz, hogy eldönthessük, pl. íz, tapintás, lelkiállapot. Vigyázz, az olyan melléknevek után mint pl. a きれいです vagy a かわいいです, vagy szín, alak kifejezésére ez a forma nem használható, mert ezek magától érthetődő tényeket fejeznek ki.

A szerkezet tagadása:

1)おもしろそうでは(／じゃ)ないです。

(Nem néz ki érdekesnek.→ az egész mondatot tagadjuk)

2)おもしろくなさそうです。

(Úgy néz ki, hogy nem érdekes.→ csak a melléknevet tagadjuk)

1)かんたんそうでは(／じゃ)ないです

2)かんたんでは(／じゃ)なさそうです。

A ない、いい／よい esetében rendhagyó módon kapcsolódik a そう :

ない→なさそう

いい／よい →よさそう

Főnevekhez nem kapcsolhatjuk! (Helyette a らしい、ようだhasználatos.)

1)雨はふりそうにないです。(Nem úgy néz ki, hogy esni fog az eső.)

雨はふらなさそうです。(Úgy néz ki, hogy nem fog esni az eső.)

Főleg érzést kifejező melléknév esetén a „そうです” helyett a „そうに+ige”-vel határozószót lehet használni.

たのしそうです。(úgy néz ki, érdekes vidám.)

せいじさんは、アンナさんとたのしそうにさんぽをしています。

(Úgy néz ki, Szeidzsi Annával vidáman sétál.)

Hallomás vagy más módon szerzett információ továbbadásakor használjuk. Ez nem a beszélő saját véleménye.

Kapcsolódás:

Igék: ふる、ふります→ふるそうです/ふったそうです(múlt idő)

i-végű melléknevek: あまい→あまいそうです/あまかったそうです(múlt idő)

na-végű melléknevek: きれい→きれい**だ**そうです/きれい**だった**そうです(múlt idő)

főnevek: せんせい→せんせい**だ**そうです/せんせい**だった**そうです(múlt idő)

あんな びょうき きょうがっこう こ
アンナさんは病気で、今日学校に来ないそうです。

Úgy hallottam, Anna ma nem jön iskolába, mert beteg.

わたしはすしを食べたことはありませんが、おいしいそうです。

Nem ettem még szusit, de úgy hallottam, hogy finom.

Tehát:

雨がふりそうです。Úgy látszik, esni fog. (Mert kinn felhős az ég)

雨がふるそうです。Úgy hallottam, esni fog. (Mert az időjárás jelentésben mondták.)

このおこのみやきはおいしそうです。Finomnak tűnik ez az okonomiyaki.

おこのみやきはおいしいそうです。Azt hallottam, hogy az okonomiyaki finom.

(2) (megyek), csinállok és visszajövök.

Az「ige て formája +きます」 azt is kifejezheti, hogy „csinál valamit és (vissza)jön”.

ちょっとあたまがいたいのでくすりをかってきます。

Kicsit fáj a fejem, ezért megyek gyógyszert venni (és visszajövök.)

すみません、ニューススタンドへ行ってStoryをかってきてください。

Elnézést, legyen szíves az újságoshoz menni, és vegyen nekem egy Story-t (és jöjjön vissza.)

ごはんを食べて来ます。Megyek ebédelni (és visszajövök).

いつ試験があるか、せんせいに聞いて来る。

Megkérdezem a tanárt, hogy mikor lesz a vizsga (és visszajövök).

いぬをさがして来ます。Megkeresem a kutyát (és majd jövök).

Vigyázz!

わたしはばいてん 行きます。Megyek a büfébe.

わたしはばいてん パンを買いに行きます。Megyek a büfébe kenyeret vásárolni.

わたしはばいてん パンを買います。A büfében kenyeret veszek.

わたしはばいてん 行って、パンを買ってきます。Megyek a büfébe, veszek egy kenyeret és visszajövök.

わたしはばいてん パンを買ってきます。(Megyek a büfébe) A büfében kenyeret veszek és visszajövök.

いってきます ! (megyek és jövök!)

→Ha otthonról ill. a munkahelyről elindulunk valahova, gyakran használjuk ezt a kifejezést, amire いってらっしゃい-al szoktunk válaszolni. Az いってらっしゃい az いっていらっしゃい rövidítése. Az いらっしゃい a きてください udvariasabb formája. Szóval az いってらっしゃい azt jelenti, hogy „Menjen és jöjjön vissza!”

Az「ige て formája +きます」kifejezheti a „múlt” és „jelen” közötti helyzetet, az állapotváltozás **folyamat**-át.

みなさんは、日本語がじょうずになりました。(a változás eredményére utal)

みなさんは、日本語がじょうずになってきました。(a változás folyamatára utal)

雨がふります。(esni fog az eső)

雨がふっています。(épp most esik)

雨がふりました。(esett az eső)

雨がふりはじめました。(az eső kezdetére utal)

雨がふってきました。(az eső kezdetének folyamatára utal)

Az「ige て formája +いきます」a „jelen” és „jövő” közötti helyzet- vagy állapotváltozás folyamatára utal.

A: 日本語のじゅぎょうは、むずかしくなってきましたね。

B: ええ、でもこれからもっとむずかしくなっていますよ。

44.lecke

(1) ~すぎます /túl...

I „masu” előtti tö+sugimasu のみすぎます、たべすぎます

のみ	（ます すぎます	）	túl sokat iszik
たべ			
	（ます すぎます	）	túl sokat eszik
I.mn.			

むずかし	（い すぎます	）	túl nehéz

ふくざつ	（な すぎます	）	túl bonyolult

きのう飲^のみすぎて、きぶんがわるいんです。 Tegnap túl sokat ittam, ezért rosszul vagyok.

本^{ほん}を^よ読み^めすぎて、目^めがいたいです。 Túl sokat olvastam, ezért fáj a szemem.

食^たべすぎると、おなかがいたくなります。 Ha túl sokat eszel, megfájdul a hasad.

このうちは、やちんが 高^{たか}すぎます。 Ennek a háznak túl magas a lakbére.

このコーヒーはあますぎます。 Ez a kávé túl édes.

あの車^{くるま}は^{たか}高^かすぎて、買^かえません。 Az az autó túl drága, nem tudom megvenni.

(2) Ige~やすい/にくいです。 Vmit könnyű/nehéz csinálni

このくすりは、のみやすいです。 Ezt a gyógyszert könnyű bevenni.

山の天気は、かわりやすいです。 A hegyvidéki időjárás változékony(könnyen változik).

東京は、住みにくいです。 Tokióban nehéz élni.

このコップは、われにくいです。 Ez a pohár nem törékeny/nehezen törik.

A „yasui”/”nikui” mindig az ige masu előtti tövéhez kapcsolódik.

Úgy ragozzuk őket, mint az „-I” végű mellékneveket.

(3) I mn. ku/Na mn. ni+ します/Vamilyenné teszem, változtatom

コーヒーはこいですから、うすくしてください。 Erős ez a kávé, csináld gyengébbre.

かみ^{かみ}をみじかく^{かみ}します。 A hajamat rövidere vágom.

へや^{へや}をきれいに^{へや}します。 Kitakarítom a szobát.

(4) Fn.+shimasu/vmi mellett döntök

ばんごはんは、てんぷらに^{ばんごはん}します。 Vacsorára tempurát eszem.

へやは、シングルにしますか、ツインにしますか。Milyen szobát kér, 1 ágyst, vagy 2 ágyst?

A: パーティーの時間を何時にしますか。 Hány órára tegyük a bulit?

B: 6時にしましょう。 Tegyük 6-ra.

(5) I Mn. </Na Mn. に+Ige a cselekvés módját jelöli

字をもっと大きくかいてください。 Írjon nagyobb betűvel.

きれいに Írjon szebben.

りゆうをくわしくせつめいしました。 Az okot részletesen elmagyaráztam.

こどもがしずかに遊んでいます。 A gyerekek csendben játszanak.

45.lecke

(1) ～場合(ばあい)は vmi esetén

Ige jelen i.

火事がおきたばあいは、すぐ119番に電話します。

Abban ay esetben, ha tüzeset történik, azonnal a 119-es számra telefonálok.

Ige múlt idő

お金をおとした場合は、すぐに交番へ行きます。

Abban az esetben, ha elejtettem a pénzem, azonnal a rendőrségre megyek.

パスワードを忘れた場合は、^{わす} ^{ばあい} ^{れんらく} すぐ連絡してください。

Abban az esetben, ha elfelejtette a jelszavát, azonnal értesítsen.

Ige tagadó alak

^{てがみ} ^{ばあい} 手紙がつかない場合は、れんらくしてください。

Abban az esetben, ha nem érkezik a levél, értesíts.

I-mn.

ねつが高い場合は、くすりを飲んでください。

Magas láz esetén, igya meg ezt a gyógyszert.

Na-mn.

しりょうがひつような場合は、れんらくしてください。

Abban az esetben, ha szűség lenne dokumentumokra, értesítsen.

Fn. 火事の場合は、すぐ119番に電話します。

Tűz esetén, azonnal a 119-es számra telefonálok.

(2) ～のに/habár, annak ellenére, hogy

Ige múlt i.

たくさんべんきょうしたのに、せいせきがよくないです。

Annak ellenére, hogy sokat tanultam, nem jó az eredményem.

Ige jelen i.

30分も待っているのに、タクシーが来ません。

Fél órája várok, mégsem jön a taxi.

Ige tagadó alak

かれはお金があまりないのに、いつも高いものを買います。

Annak ellenére, hogy alig van pénze, mindig drága dolgokat vesz.

I-mn. tagadó alak

このレストランはおいしくないのに、ねだんが高いです。

Annak ellenére, hogy ebben az étteremben nem főznek jól, drága.

Na-mn.

夫が料理がじょうずなのに、あまり作ってくれません。

Annak ellenére, hogy a férjem jól főz, nem nagyon szokott.

Fn.

今日は、日曜日なのに、働かなければなりません。

Annak ellenére, hogy vasárnap van, dolgozni kell.

Vigyázz!

A のに általában a beszélő érzését fejezi ki, ezért ha csak tényt szeretnénk közölni, akkor a のに helyett a けれど、が-t kell használni.

もう25さいですが、まだこいびとがいません。→tény

もう25さいなのに、まだこいびとがいません。

→Jó lenne, ha már lenne barátom, de még mindig nincs.

雨がふりましたが、行きませんでした。Esett az eső, akkor sem ment.

雨がふったのに、行きませんでした.

Esett az eső, ennek ellenére nem ment.(nem értem, hogy miért nem ment el)

46.lecke

(1) ～ところ

Tudjuk, hogy a ところ helyet jelent, de ha közvetlenül az ige után tesszünk, akkor azt fejezi ki, hogy a cselekvés „épp” most zajlik .

今、食べるところです。(Épp most kezdtem enni.)

今、食べているところです。(Most épp eszem.→evés közben vagyok)

今、食べたところです。(Épp most fejeztem be az evést.)

a ～ています és a ～ているところです felcserélhetők, ha a ～ています azt mutatja, hogy egy bizonyos cselekvés épp most folyik. Ellenben, ha a ～ています állapotra (foglalkozás stb.) utal, akkor a ～いるところです-el nem cserélhető fel.

今、本を読んでいます。

今本を読んでいるところです。(felcserélhető)

母は会社員をしています。

母は会社員をしているところです。(?????)

父はめがねをかけています。(állapotot is kifejezhet)

父はめがねをかけているところです。(csak magára a cselekvésre utal)

(2) ～ばかり

a ～たところです és a ～たばかりです is hasonló kifejezés, de a ～たところです azt jelzi, hogy fizikailag (objektíve) épp most fejeződött be a cselekvés.

A ～たばかりです viszont, arra utal, hogy a beszélő érzése szerint (szubjektíve) nem régen fejeződött be az a bizonyos cselekvés.

今、ごはんを食べたところです。(Épp most fejeztem be az evést.)

今ごはんを食べたばかりですから...(Most ettem, ezértnem kérek)

じゃあ、新しい漢字をべんきょうしましょう。(Akkor, tanuljunk új kandzsikat!)

このまえ漢字をべんきょうしたばかりです。やめてください。(Most tanultunk kandzsikat. Ne!)

(3) ～はず

a ～はず azt jelenti, hogy „kellene”.

(Főnév)

A:明日はくぶつかんへ行きましょう。Holnap menjünk múzeumba!

B:でも、明日はくぶつかんは休みのはずです。Holnap viszont a múzeum biztos zárva lesz.

明日は休み | の | はずです。

明日は休み | じゃない | はずです。

きのうは休み | だった | はずです。

きのうは休み | じゃなかった | はずです。

(Na-melléknév)

A: どこかへ勉強をしに行きましょう。Menjünk valahova tanulni!

B: どこへ行きますか。Hová menjünk?

A: 図書館はしずかなはずですから、図書館へ行きましょう。

A könyvtár biztos csendes, ezért menjünk a könyvtárba.

図書館はしずか		な		はずです。
			じゃない	
			だった	
			じゃなかった	

(I-melléknév +はずです。)

A: あのレストランは高い(／高くない／高かった／高くなかった)はずです。

(Ige)

A: アンナさんは、来る(来ない／来た／来なかった)はずです

1. A「～はずです」mondásban「たしか (valószínűleg)」szó szokott tenni.

A: さあ、大学へ行きましょう。Menjünk az egyetemre!

B: 今日は、たしか日曜日のはずですけど...Ha jól tudom, ma vasárnap van

2. A「～はずです」2 féle lehet tagadni.(főleg ige esetén)「～はずがありません。」 azt jelenti, hogy „lehetetlen, hogy..”

あの人は来ないはずです。Ő valószínűleg nem jön.

あの人は来るはずがありません。Képtelenség, hogy ő eljöjjön.

3. Szintén (főleg) ige esetén「～はずでした。」-t is használunk

ガーボルさんは昨日来るはずでしたが、来ませんでした。

4. Mindennapi beszédben főnév vagy melléknév esetén jelenben is gyakran „múltidő”-t használunk. Ezt azt jelenti, hogy „tudtam, de elfelejtettem, ezért bizonytalan vagyok.”

A: せいじさんはやさしい先生のはずです。

A: せいじさんはやさしい先生だったはずです。Seiji minden bizonnyal jó tanár.

A: たしか、あのへやはきれいだったはずです。Ha nem tévedek, az a szoba szép.

A: たしか、あのレストランはおいしくなかったはずです。Mintha az az étterem nem lenne jó.

47.lecke

(1) 「Egyszerű forma + そうです。」**Úgy hallottam, hogy...**

Vigyázzon! 「そうです」csak jelen, állítás formán szerepel. (Viszont magyarul múlt időben fordítjuk.)

Főnév

あの人はまだ学生だそうです。 Azt hallottam, ő még mindig diák.

A:これはなんですか。

B:これはとけい**だ**そうです。 Úgy hallottam, hogy ez óra.

A:え～？

A:あの人は、むかし歌手(かしゅ)だったそうですよ。 Úgy hallottam, hogy ő régen énekes volt.

B:へえ。 Nahát

Na-melléknév

A:ガールさんのあたらしいこいびとはどんな人ですか。 Milyen Gábor új barátnője?

B:とてもきれいでしんせつ**だ**そうです。 でも、あまり体がじょうぶじゃないそうです。

Úgy néz ki, nagyon gyönyörű és kedves. Ellenben úgy néz ki, nem igazán egészséges.

I-melléknév

A:ニュースによると、日本はきのうとてもさむ**か**ったそうです。

Híradó szerint tegnap Japánban nagyon hideg volt.

B:それで？ Na, és?

Ige

A:天気予報(てんきよほう)によると、明日は雨がふる**さ**うです。

Az időjárás-jelentés szerint holnap esni fog az eső.

B:じゃあ、明日は学校を休み**ま**す。 Akkor holnap nem megyek iskolába

A:あ、でも明日とてもきれいな新しい女の先生が来る**ら**うですよ。

Óh, de úgy hallottam, hogy holnap egy nagyon szép új tanárnő fog jönni.

B:じゃあ、行**き**ます。 Akkor megyek.

(2) ～ようです „úgy néz ki.”

Főnév

A:あのうわさは本当の**ほんとう**ようです。 あの人はむかし**ひと**映画監督**えいがかんとく**だったようです。

Úgy néz ki, az a pletyka igaz. Az az ember régen filmrendező volt.

B:へえ。 Igen?

Na-melléknév

A:あの部屋はしず**か**なようです。 Úgy néz ki, hogy az a szoba csendes.

B:入り**ま**しょう。

.....

A・B:う、うるさ**か**ったですね～。 ああ、あたまがいたい**い**です。

I-melléknév

A: あれを見てください。

B: おいしそうにケーキを食べていますね。

A: あのケーキはおいしいようですね。 Úgy néz ki, hogy ez a süti finom.

.....

A・B: あの人は味覚^{みかく}がおかしかったようですね。 Úgy néz ki, annak az embernek furcsa volt az ízlése.

Ige

A: アンナさんが不在していますね。 Anna sír.

B: ええ、かなしいことがあったようですね。 Igen, úgy néz ki, valami szomorúság érte.

A: せいじさんも不在していますね。 Szeidzsi is sír.

B: おなかですいているようですね。 Úgy néz ki, éhes.

A・B: あははは！

1. A「főnév＋のようです。」mondatkörnyezettől függően úgy fordítható, „olyan mint...”
あの人はまるでライオンのようにです。 Az az ember teljesen olyan, mint egy oroszlán.

2. „Összehasonlítjuk 「そうです。 Úgy néz ki」 és 「ようです。」
雨が降りそうだ。

→ Felnéztem az égre és a felhők láttán úgy éreztem, esni fog.

雨が降るようです。

→ Láttam, amikor a többiek mesélték, hogy esni fog az eső.

→ Nem figyeltem pontosan, de láttam a tévében, hogy arról volt szó, esni fog...

このケーキはおいしそうです。 → Néztam a süteményt, és úgy éreztem...

このケーキはおいしいようです。 → Láttam Szeidzsit, amint jóízűen ette a sütit

明日せいじさんはいそがしそうです。

→ Megnéztem Szeidzsi naplóját, akkor láttam, hogy holnap rengeteg dolga lesz.

明日せいじさんはいそがしいようです。

→ Láttam, amikor a többiek mesélték, hogy Szeidzsi holnap elfoglalt lesz.

3. A「ようです」a「みたいです。」-vel felcserélhető. (Főnév esetén 「のようです」-vel, na-melléknév esetén 「なようです。」-vel)

4. A mindennapi beszédben néha a「ようです。」a「らしいです (valahol hallottam, hogy)。」-vel felcserélhető.

雨が降るようだ。

→ Láttam, amikor a többiek meséltek, hogy esni fog az eső.

→ Nem figyeltem, de láttam a tévében, amikor arról volt szó, hogy esni fog...

雨が降るらしい。

→ Hallottam, amikor a többiek meséltek, hogy esni fog az eső ...

→ Nem figyeltem, de hallottam a tévében, amikor arról volt szó, hogy esni fog...

(1) どうしのしえきけい Az igék műveltető alakja

		műveltető			műveltető
I	か <u>き</u> ます	か <u>か</u> せます	II	たべ ます	たべ <u>さ</u> せます
	の <u>み</u> ます	の <u>ま</u> せます		しらべ ます	調べ <u>さ</u> せます
	は <u>こ</u> びます	は <u>こ</u> ばせます			
	つ <u>く</u> ります	つ <u>く</u> らせます	III	き ます	こ <u>さ</u> せます
	て <u>つ</u> だいます	て <u>つ</u> だわせます		し ます	さ <u>せ</u> ます
	は <u>な</u> します	は <u>な</u> させます			

I. csop. esetében tagadó tó+ semasu

II. csop. esetében szótó+sasemasu

III. csop. Rendhagyó

Ha a szenvedő -areru helyett -aseru, -rareru helyett -saseru -t használunk, akkor műveltető igealakot kapunk.

yo mu 読む (olvas)	yo ma re ru 読まれる(olvastatik)	yo ma se ru 読ませる (olvastat)
食べる(esik) ta be ru	食べられる(etetik) ta be ra re ru	食べさせる(etet) ta be sa se ru
来る	来られる	来させる
する	される	させる

A műveltető szerkezetben a „-t”-t を val, a „-val/-vel”-t に-val jelöljük.

先生は学生を立たせた。A tanár a diákot felállította.

先生は学生に書かせた。A tanár a diákokkal íratott.

A műveltető szerkezetnek több típusa létezik:

- 1) Kényszerítő műveltetés. Az alany(a cselekvés okozója) paranccsal, vagy más módon, szándékosan rákényszerít valakit valamire.

Tárgyatlan ige esetén:

先生は学生を立たせました。 A tanár felállította a diákokat.

わたしは馬を走らせました。 Megfuttattam a lovat.

Tárgyas ige esetén:

むすこにおさらをあらわせます。 A fiammal elmosatom a tányérokat.

こどもにピアノをひかせます。 A gyereket odateszem zongorázni.

Figyelem: Hogyha nincs tárgy a mondatban, a logikai (végrehajtó) alany után **wo** partikula áll, nem ni.

こどもに本を読ませます。 A gyermekkel könyvet olvastatok.

こどもを読ませます。 A gyermeket olvastatom.

Vigyázz!!

A műveltető kifejezések kényszerítő jellegük miatt idősebbekkel, vagy feljebbvalókkal szemben nem alkalmazhatók. Ilyenkor a „te morau”/”te itadaku” szerkezetek használata javallott.

先生に字を書かせた。 helyett 先生に字を書いていただきました。

A tanárral leirattam az írásjelet. helyett A tanár leírta nekem/megkaptam tőle az a szívességet, hogy leírta nekem az írásjelet.

Az akarattól független igék kivételek:

先生をよろこばせました。 Megörvendeztettem a tanárt.

先生をこまらせました。 Kellemetlen helyzetbe hoztam a tanárt.

(2) Megengedő műveltetés. A cselekvés okozója megengedi a cselekvőnek (logikai alany) egy cselekvés végrehajtását. A cselekvőt (végrehajtó)jelző partikula:

Tárgyas ige esetén: ni

Tárgyatlan ige esetén ni, de az wo is elfogadott.

がくせいがくせいにじゆう自由いけんに意見いを言わせます。

A diákoknak megengedem, hogy szabadon elmondják a véleményüket.

A műveltető néha „engedély”-t is kifejez, de az nem a mondat szerkezetétől, hanem a mondatkörnyezettől függ. (Néhány tankönyv azt írja, hogy ha a „-t” helyett に partikulát használunk, akkor engedély, ha を-t akkor parancsról van szó. Lehet, hogy igaz, de ez a szabály nem olyan szigorú.)

先生はこどもをおよがせます。 Kényszerítő

A tanár úszatja a gyerekeket.

先生はこどもをおよがせます。 Megengedő (A tanár megengedi a gyerekeknek, hogy ússzanak.)

先生はせいとをかえらせました。 Kényszerítő (A tanár hazaküldte a diákokat.)

先生はせいとうにかえらせました。 Megengedő (A tanár hazaengedte a diákokat.)

(3) Engedélykérés műveltető szerkezettel. させてください/させていただけませんか。

わたしは歌が好きです。歌いたいです。「私に歌わせてください」。

Kérem, engedje meg, hogy énekeljek!/Hadd énekeljek!

私に話を聞かせてください。

Engedje meg, hogy meghallgassam a történetét!(Mondja el nekem, kérem).

この仕事を私にやらせてください。

Kérem, engedje, hogy én végezzem ezt a munkát!

いろいろ質問させてください。

Kérem, engedje meg, hadd kérdezzek pár dolgot!

(1) TISZTELETI FORMÁK (尊敬語 そんけいご)

- a japán nyelvben annál udvariasabb egy mondat, minél kevésbé egyenes, direkt, ezért is használatos ebben a tiszteleti formában a なります, "válik valamivé" ige
- a szerkezet akkor használatos, mikor arról beszélünk, amit egy (általunk tisztelt, vagy rangban felettünk álló) személy tesz.
- A magyar tiszteleti formától eltérően, harmadik személy cselekvését is tiszteleti formával fejezzük ki.

お + ige gyök(ige kapcsolatos alak (ami a -masu előtti rész)) + になる / なります

A: あの方は、もうお帰りになりましたか。 Ó már haza ment?

B: はい。さきほど、お帰りになりました。 Igen, az előbb ment haza.

- azon igéknél, melyeknek van külön tiszteleti formájuk, nem szükséges ennek a szerkezetnek a használata (Nézze a lenti táblázatot!)

A: 社長は、もういらっしゃいましたか。 Az igazgató már megjött?

B: はい、さきほどいらっしゃいました。 Igen, az előtt jött meg.

- a szenvedő formát szintén használjuk tisztelet kifejezésére. Nagyon gyakori a mindennapi beszédben, de kissé kevésbé formális, mint a többi szerkezet.

A: あの方は、もう帰られましたか。 Ó már hazament?

B: はい。さきほど、帰られました。 Igen, az előbb ment haza.

2.: お + ige gyök + です

- akkor használhatjuk, mikor arról beszélünk, amit egy általunk tisztelt, vagy rangban felettünk álló személy éppen tesz, csinál
- csak néhány igénél használható, pl.:
- 待っています → お待ちです
- 聞いています → お聞きです。

何をお読みですか。

Vigyázz!

「お帰り」nem 「帰っています」 tiszteleti formája, inkább 「帰り (haza menés)」 szebb formája.

いつお帰りですか。(いつ帰りますか) Mikor megy haza?

お帰りはいつですか。(帰りはいつですか。) Mikor megy haza?

4.: お + ige gyök +
 くださいませんか
 くださいませんかでしょうか

- ez a formális kérő forma, melyet hivatalos és üzleti nyelvben használnak elsősorban (a mindennapi életben inkább az udvarias kérési formák gyakoriak)

- a rendhagyó: 「行く」、「来る」、「する」 ige nem használatos ebben a szerkezetben, ezek helyett formális alakjukat használjuk: 「おいでください」、「おこしください」、「なさってください」。

ここに、お名前と、ご住所をお書き下さい。 Ide legyen szíves leírni a nevét és a címét.

(2) SZERÉNY FORMA (謙譲語)

1.: お + ige gyök + する / します

- szerény forma: olyan cselekvések kifejezésére használjuk, amiket mi hajtunk végre

- ez a szerkezet csak akkor használatos, mikor az közvetlenül vonatkozik, vagy hat valaki másra, pl.:

A: にもつをお持ちします。 Viszem a csomagot.

B: ありがとう。

(3) TISZTELETI ÉS SZERÉNY FORMÁBAN ÁLLÓ SZAVAK

- a fentebb felsorolt szerkezetek mellett léteznek olyan igék, amelyeknél a tiszteleti és szerény forma kifejezésére külön szavak alakultak ki.

Szerény		Tiszteleti
まいります	行きます	いらっしゃいます
まいります/うかがいます	来ます	いらっしゃいます
おります	います	いらっしゃいます
もうします	言います	おっしゃいます
もうしあげます		
いただきます	食べます	めしあがります
いただきます	飲みます	めしあがります
いたします	します	なさいます
～ております	～ています	～ていらっしゃいます
お目にかかります	会います	-
ぞんじます	思います	-
うかがいます	たずねます	-
ぞんじております	知っています	ごぞんじです
はいけんします	見ます	ごらんになります

もう、あの映画をごらんになりましたか。 Már látta azt a filmet?

先生が昨日いらっしゃいました。 Tegnap jött a tanár.

どうぞ、めしあがってください。 Tessék fogyasztani.

(4) お、ご

- az olyan főneveknél, melyeknél érzékeltetni akarjuk tiszteletreméltó voltukat, お (inkább japán szavakra) vagy ご (inkább kínai szavakra) szócskát teszünk a szó elé

ご家族もいらっしゃいますか。 Van családja?

お住まいはどちらですか。 Hol lakik?